

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„Ať je léto nebo zima, v naší školce je nám prima“

Integrované vzdělávací bloky a témata

I. Krteček a naše školka

- Krtek ve školce
- Školková pravidla
- Máme nové kamarády

II. Prima podzim s krtečkem

- Stavíme domeček s krtkem a zajícem
- Jak se zajíc stal zahradníkem
- Krtek a sluníčko
- Krtek a drak
- Jak se krtek loučil s čápem

III. Prima zima s krtečkem

- Jak krtek potkal čerta
- Jak krtek slavil se svými kamarády vánoce
- Krtek a sněhulák
- Jak se krtek chtěl všechno dozvědět o lidech
- Krtek v zimě
- Krtek a pohádkový svět

IV. Prima jaro s krtečkem

- Jak krtek a skřivánek přivítali jaro
- Jak krtek se zajícem budil ježka
- Krtek a velikonoce
- Krtek a autíčko
- Krtek a písnička
- Krtek předškolákem

V. Prima léto s krtečkem

- Krtek přeje mamince
- Krtek na návštěvě v zoo
- Jak krtek pomáhal dešťové kapce najít kamarády
- Krtek cestovatelem
- Svátek dětí s krtkem
- Krtek jede na prázdniny

Prázdninový plán

- Hry a zábava dětí ve třídě a venku, nabízení co nejvíce pohybových činností

Obsah ŠVP:

I. Identifikační údaje školy

II. Charakteristika školy

III. Podmínky vzdělávání:

- věcné
- psychosociální
- zdravé životosprávy
- personální
- organizace, řízení, spolupráce s partnery
- spolupráce s rodiči

IV. Organizace vzdělávání

- podmínky pro přijímání dětí
- třídní rituály
- tradiční činnosti
- uspořádání dne

V. Charakteristika ŠVP

- motto, koncepce školy, hlavní cíle programu
- metody, formy, zásady a principy výchovně vzdělávací práce
- předčtenářská gramotnost (činnosti a metody)
- předmatematická gramotnost (činnosti a metody)
- polytechnická výchova a vzdělávání (činnosti a metody)
- EVVO
- etická výchova a vzdělávání
- komunikace
- rámcové cíle
- klíčové kompetence
- vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami
- vzdělávání dětí mimořádně nadaných
- vzdělávání dětí mladších tří let

VI. Vzdělávací obsah

- vzdělávací oblasti
- integrované vzdělávací bloky a témata ŠVP

VII. Evaluační systém

VIII. Přílohy – Aby se nic nestalo (minimální preventivní program)

I. Identifikační údaje školy

Oficiální název: Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice

Adresa: Žalhostice 126, 411 01

Zřizovatel: Obec Žalhostice

Kapacita: 25 dětí (hygienické normy v umývárně a toaletě)

Počet tříd: jedna – heterogenní

Věková kategorie: 2 – 7 let

Provozní doba: 06.00 – 16.00 hod.

Ředitel školy: Mgr. Vladimír Fiedler

Zástupce ředitele školy: Mgr. Alena Krchňavá

Učitelky MŠ: Věra Illnerová, Lenka Holemá, Zuzana Koděrová (R.D.)

Provozní pracovnice MŠ: Petra Dušánková

Vedoucí školní jídelny: Karla Dotlačilová

Kuchařky: Edita Veselá, Jana Králová

Účetní školy: Venuše Klupáková

Telefon školy: 416/73 70 95

E-mail: vladimirfiedler@seznam.cz

Program vypracovala: Věra Illnerová, učitelka MŠ

II. Charakteristika mateřské školy

Jednotřídní mateřská škola v Žalhosticích je součástí Masarykovy základní školy. Je umístěna v samostatné přízemní budově na dvoře školy. Od hlavní silnice je oddělena přilehlou zahradou, která je využívána dětmi z MŠ a slouží i jako dětské hřiště pro děti z obce do 10ti let. Na zahradě s pískovištěm byly na jaře 2009 instalovány nové houpačky a průlezkové sestavy s klouzačkou. Mateřská škola má tyto užitkové plochy – třída a herna, oddělená ložnice, šatna, chodba, přípravná kuchyňka, úklidová místnost, sociální zařízení. Výhodou je velký prostor pro hru, který děti využívají a dle potřeb člení. Není v možnostech prostorového uspořádání vybudování šatny pro učitelky a sušárny prádla. Ve školním roce 2011 – 2012 byla MŠ vybavena novým nábytkem a kobercem v herně, proběhla oprava omítek a výmalba chodeb, kuchyňky, prádelničky, umývárny a šatny. Byly natřeny radiátory. Výmalba celé školky proběhla v 7/2017. K příjemnému domácímu prostředí přispíváme výzdobou všech prostor, na které se podílejí učitelky i děti. Také vybavení hračkami a pomůckami je na dobré úrovni.

Obec Žalhostice se bohužel nachází u hlavní silnice, kolem školy často projíždějí nákladní automobily do blízkého CS BETONU, a abychom se dostali na vycházkách na bezpečná místa např. do Píšťan, u Labe, pod Radobýl či okolí bývalé pískovny nebo vinic musíme zdolávat velmi nebezpečné silnice.

Spolupráce s rodiči je na velmi dobré úrovni, mohou nás kdykoli navštívit, konzultovat své představy, pomáhají při akcích (dílny a jarmarky) a výletech školy.

Naším dalším partnerem je základní škola, kde se účastníme společných divadel, koncertů, sportovních akcí, vystupujeme na školní akademii, navštěvujeme 1. třídu, můžeme využívat tělocvičnu i další pracovny. Děti dochází do ZŠ na logopedii a angličtinu. Navštěvují školní knihovnu.

Dobrá spolupráce je prostřednictvím ředitele školy se zřizovatelem. Paní starostka se zastupiteli nás navštěvují na vánoční besídce a při loučení se školáky. Děti z MŠ vystupují na Vítání občánků v obci. Poskytují nám peníze na vánoční dárky.

Spolupracujeme se sousedními MŠ i obcemi, pořádáme vzájemné návštěvy, jezdíme společně na výlety, do divadel.

Tradičně se účastníme předplaveckého kursu a dle zájmu a možností dětí je učíme základům hry na zobcovou flétnu.

III. Podmínky vzdělávání

Věcné vybavení

- nevyhovující technický stav budovy (nehospodárná, vlhké zdivo, zatéká okny i střechou, chybí zázemí pro zaměstnance...)
- nevhodná zatravněná plocha zahrady – nelze využívat celoročně, chybí chodníčky, členění a prvky pro environmentální výchovu, málo herních prvků, absence zastínění
- všechny prostory mateřské školy jsou vybaveny většinou novým nábytkem, který je dle možností členěn
- ze sponzorských darů jsme zakoupili pro hry dětí novou kuchyňku, sedací koutek, paraván – obchůdek, kadeřnický koutek a hrací stůl s boxy na stavebnice
- máme dostatek hraček a stavebnic omyvatelných materiálů či dřeva a dalších her, pomůcek a výtvarného materiálu, které průběžně doplňujeme a obměňujeme
- většina vybavení pro hru a činnosti dětí je v otevřených, dětem dostupných policích
- herní prostory a ložnice jsou pokryty kobercem a novým linem
- máme a využíváme klavír, dostatek dětských nástrojů, kazet a CD s písněmi a pohádkami pro děti
- ložnice je vybavena novými plastovými lehátky, která neskládáme
- v šatně dětí je nábytek pro odkládání obuvi a oděvů a jsou zde **informační nástěnky a prostor pro dětské výtvary**
- **máme dostatek pěkných knih pro děti, včetně encyklopedií**
- ve školním roce 2011 – 2012 byla umývána vybavena boxy na ručníky a kelímky
- **Co je potřeba zlepšit - záměry**
 - nevyhovující jsou okna, kterými zatéká
 - zateplení budovy, oprava střechy a fasády
 - výmalba třídy- **vymalováno 7 /2017**
 - koncepci zahrady, aby vyhovovala svému záměru
 - doplňování vybavení zahrady dalšími herními prvky
 - zastaralé obklady, toalety, umyvadla – rekonstrukce umývárny
 - oprava stěrky pod linem ve třídě
 - výměna koberců
 - odstranění vlhkosti zdiva – vstupní šatna
 - chybí zázemí pro kancelář, kabinet pro pomůcky, šatnu pedagogických i provozních zaměstnanců, prostor pro sušení a žehlení prádla ve šk. r. 2016/2017 – **zakoupena a provozována sušička prádla**, tím je sušení a žehlení prádla minimální

Podmínky zdravé životosprávy

- denní uspořádání je dostatečně pružné s ohledem na individuální potřeby dětí, střídáme dobu odpočinku a činnosti
- dbáme na dodržování pitného režimu, děti mají vlastní hrnky
- stravování zajišťuje školní jídelna, strava je plnohodnotná a vyvážená s dostatkem ovoce i zeleniny
- intervaly mezi jídly jsou dodržovány
- odpočinek po obědě s pohádkou a relaxační hudbou, respektujeme ind. potřebu spánku dětí, dětem s menší potřebou spánku umožňujeme klidové aktivity
- denně zařazujeme pohybové aktivity venku i uvnitř
- pobyt venku je za vhodného počasí a kvality ovzduší pravidelný
- dbáme na dodržování pravidel hygieny, pedagogové jsou pro děti vzorem

Co je potřeba zlepšit – záměry

- zachování současného stavu
- ve spolupráci s vedoucí školní jídelny zapojení školy do projektů týkajících se zdravého stravování např. Škola plná zdraví

Podmínky psychosociální

- navozujeme vzájemný pocit důvěry a spolupráce s dítětem
- usnadňujeme dítěti období adaptace na pobyt v mateřské škole
- učíme děti ohleduplnosti, zdvořilosti, vzájemné spolupráci
- každé dítě má stejná práva, možnosti i povinnosti
- nabízíme dítěti činnost dle jeho zájmu a vyspělosti
- podporujeme důvěru v sebe sama
- vštěpujeme dětem Krtečkova obrázková pravidla chování a soužití a učíme se je dodržovat, využíváme říkanek k pravidlům
- respektujeme osobní svobodu a volnost dětí, která je v souladu s domluvenými pravidly
- vytváříme prostředí jistoty a spokojenosti dětí

Co je potřeba zlepšit - záměry

- zachovat stávající stav psychosociálních podmínek
- spolupracovat s rodiči při dodržování pravidel soužití
- ovlivňování dětí prosociálním směrem k prevenci hlučného chování, agrese, šikany

a jiných sociálně patologických jevů u dětí

Podmínky personální

- od 23. 08. 2010 2 kvalifikované učitelky na plný úvazek
- provozní pracovnice s úvazkem 6 hodin na úklid, výdej stravy, mytí nádobí, praní, žehlení, péče o zahradu, přípravu svačiny, úklid jídelny
- učitelky se dále vzdělávají– především samostudiem, sledováním informací na školských portálech, četbou, získáváním poznatků a zkušeností od ředitelek sousedních MŠ, plánovaným DVPP – účast na seminářích
- provozní pracovnice na základě Dohody o pracovní činnosti může pomáhat s dětmi např. při přechodech do ZŠ, popř. zastupuje učitelku v době její nepřítomnosti (odpolední služba, účast na DVPP, doprovod při pobytu venku, výletech)

Co je potřeba zlepšit – záměry

- pracovní úvazek uklízečky realizovat pouze v MŠ, aby učitelka nebyla sama s dětmi v budově MŠ
- v případě většího počtu dvouletých dětí nebo dětí s postižením, zajistit asistentku, chůvu

Podmínky organizace a řízení školy, spolupráce s partnery

- organizace – **uspořádání dne** – popsáno dále v Organizaci vzdělávání
- dodržování školního a provozního řádu
 - snažíme se pracovat jako tým
 - funkční informační systém, provozní a pedagogické rady s ředitelem školy
 - vedoucí učitelka vypracovává ŠVP
 - ve školním roce 2013 – 2014, 2014 – 2015 byla zajištěna asistentka pedagoga (k 2-3letým dětem)
 - plánování činností podle potřeb a zájmu dětí, vyváženost spontánní a řízené činnosti – individuální, skupinové, frontální, dostatečný prostor pro hru a činnost, respektování individuálních potřeb při sebeobsluze, jídle, podpora tvůrčí činnosti dětí, s ohledem na věk a schopnosti dětí
 - denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na aktuální potřeby dětí
 - **spolupracujeme se zřizovatelem ke zkvalitňování naší práce a podmínek vzdělávání, děti z MŠ vystupují na Vítání občánků, zástupci obce se účastní našich akcí. Spolupracujeme se základní školou,(divadla, pořady, soutěže, sportovní dny, návštěvy 1.třídy, knihovny, sběr papíru, víček, seznamování s AJ, spolupráce logopedem. Účastníme sportovního dne a**

Běhu o Žalostický hrozen se ZŠ .V případě potřeby s SPC, Pedagogicko-psychologickou poradnou při řešení výchovných a vzdělávacích problémů dětí

- do denního programu jsou pravidelně zařazovány zdravotně preventivní pohybové aktivity
 - poměr spontánních a řízených činností je vyvážený
 - při vstupu dítěte do MŠ si s rodiči dohodneme adaptační režim
 - dbáme na to, aby děti měly dostatek času na hru a mohly ji dokončit,
 - či později v ní pokračovat
 - děti podněcujeme k vlastní aktivitě a experimentování
 - nenutíme je do společných činností, ale také je vedeme k tomu, aby ostatní děti nerušily při těchto činnostech, nabízíme jinou činnost
 - dbáme na dostatečné soukromí dětí, možnost uchýlení do klidného koutku
- ### **Co je potřeba zlepšit – záměry**
- ze strany vedení školy zprostředkovávat informace ve změnách, legislativy, Školském zákoně a další požadavky a novinky týkající se předškolního vzdělávání
 - zajistit provoz MŠ při účasti učitelky na kursech DVPP, předávat nabídky seminářů, kursů pro mateřské školy, účast učitelky MŠ na poradách ředitelek nebo předání informací z nich
 - vyčlenění financí na rekonstrukci, novou stavbu budovy MŠ
 - zlepšit komunikaci MŠ – ZŠ – zřizovatel
 - zlepšení webových stránek školy

Podmínky spolupráce s rodiči

- spolupracujeme na základě partnerství, snažíme se získat důvěru rodičů
- individuálně s nimi hovoříme při příchodu a odchodu dětí
- informujeme je o pokrocích ale i o možných problémech a tak se snažíme najít společnou cestu při výchově a vzdělávání dětí
- nástěnky - aktuální informace pro rodiče, výchovně vzdělávací činnost, texty písní a básní, výstavky prací
- rodiče se mohou, po domluvě, účastnit her svých dětí, programů, výletů
- pořádáme úvodní schůzky a besídky pro rodiče, **tvůřivé dílničky s rodiči**
- **pořádáme společnou** oslavu Mezinárodního dne dětí na zahradě
- rodiče nám pomáhají s tvořením výrobků na jarmarky i věnují své výrobky k prodeji a tak nás finálně podporují
- o spolupráci s rodiči usilujeme hlavně v oblastech: upevňování kladných charakterových vlastností dětí, dodržování domluvených

pravidel soužití, problémy v oblasti školní zralosti, upevňování zdraví dětí, logopedická činnost a spolupráce, důvěra a ochota spolupracovat s MŠ

- chráníme soukromí rodiny a zachováváme diskrétnost
- podporujeme rodinnou výchovu

- dle potřeby nabízíme rodičům poradenský servis v otázkách výchovy a vzdělávání

Co je potřeba zlepšit – záměry

- zachovat stávající stav spolupráce
- účast starostky na schůzce rodičů, které mohou rodiče sdělit své podněty a připomínky k nevyhovujícímu stavu budovy MŠ
- účast ředitele, zástupce školy na rodičovské schůzce, který jim podá potřebné informace ohledně materiálního zajištění a provozu školy

V 10/2015 rozhodlo zastupitelstvo obce o výstavbě nové MŠ.

IV. Organizace vzdělávání

Podmínky pro přijímání dětí

Přijímání dětí je stanoveno školním řádem, kritérii pro přijetí (poslední rok dítěte před nástupem do ZŠ, bydliště v obci a spádových obcích, sourozenec v MŠ) a probíhá formou přijímacího řízení. Každoročně, zpravidla v měsíci dubnu, je vyhlášen Zápis do MŠ formou plakátů a vyhlášením v místním rozhlase. Přijímáme děti z okolních spádových obcí, kde není MŠ, především z Píšťan a Michalovic. Děti jsou přijímány zpravidla od 3 let, dle možnosti MŠ a potřeby rodičů i mladší, na polodenní či celodenní pobyt . Přednost mají děti plnící povinné předškolní vzdělávání, děti v posledním roce před nástupem do ZŠ, děti s odkladem školní docházky a děti z Žalhostic a spádových obcí viz **Kriteria pro přijímání dětí (Školní řád)**. Děti musí mít lékařské doporučení a musí být řádně očkovány (tato podmínka neplatí pro děti přijímané k povinnému předškolnímu vzdělávání). Dítě je možné přijmout, pokud to kapacita dovoluje, i v průběhu školního roku. Děti se svými rodiči si mohou při zápisu prohlédnout prostory, pohrát si a seznámit se s učitelkami. Po nástupu klademe velký důraz na citlivé přijetí a adaptaci dítěte. Jsou jim předány požadavky, ústně i písemně , co má jejich dítě zvládat při nástupu do školky. Při zápisu i na třídních schůzkách jsou seznamováni se Školním řádem i ŠVP. Oba dokumenty jsou rodičům k dispozici v šatně.

Jsme jednotřídní MŠ se smíšenou věkovou skupinou dětí, proto u meších dětí klademe důraz na vytváření základních hygienických, společenských a pracovních návyků, jednodušší hry, říkanky, písničky, na rozvoj řeči a komunikačních dovedností...Ale začleňují se i do her a činností starších dětí a učí se od nich. Starší děti – školáky, již cíleně připravujeme na vstup do školy tak, aby dosahovaly požadovaných kompetencí potřebných pro zdárný přechod do ZŠ. Výhodou smíšené třídy je pomoc a péče starších o malé a bezděčné „učení“ malých od velkých.

K tvorbě bezpečného sociálního prostředí přispívají rituály tradice:

Nашe třídní rituály

- ranní přivítání podání ruky učitelce , grafomotorická cvičení na tabuli nebo u stolečku
- spontánní hry při scházení
- ranní kruh s písní, přivítání dne s říkankou, rozhovory, zážitky dětí
- oslavy narozenin
- loučení při odchodu, podání ruky
- upozornění na konec hry
- spolupráce při úklidu, pořádníček– svolávání k úklidu

- pohádka před spaním, píseň skřítka, hladivé rituály

Naše tradiční činnosti

- podzimní, zimní, jarní a závěrečný výlet nebo akce
- mikulášská nadílka s vystoupením dětí a rodiči
- vánoční besídka s rodiči
- maškarní karneval
- hledání jarních kyticek, stop zvěře, pozorování mraveniště a oveček, exkurze ve vodárně, spolupráce s Ptačí ZOO, terapie s pejsky v rámci environmentální výchovy
- sportovní den se ZŠ
- běh O žalostický hrozen
- výlet přívozem a poznávání okolí a okolních obcí v rámci enviro. výchovy
- návštěvy školní knihovny v rámci rozvoje předčtenářské gramotnosti
- spolupráce se Svát'ovým dividlem
- návštěva dopravního hřiště a jízda podle pravidel a se semaforem
- společné fotografování
- předplavecká výchova
- hra na zobcovou flétnu pro předškoláky dle zájmu a schopností
- logopedie v ZŠ, angličtina pro předškoláky v ZŠ
- návštěva 1. třídy
- oslava Dne dětí na zahradě s rodiči
- vystupování na Školní akademii, s pasováním na školáky
- podzimní, vánoční, jarní dílna s rodiči
- vaření, pečení, příprava pohoštění v MŠ v rámci vedení k zdravému životnímu stylu
- výroba předmětů k prezentaci a prodeji na jarmarcích školy
- environmentální výchova, prožitkové, situační učení v rámci pobytů venku-pozorování mraveniště, housenek, hlemýžďů, krmení oveček, koz, návštěva včelaře

Uspořádání dne

06.00 -08.00

Spontánní aktivity, grafomotorická cvičení, hry dětí, rozvíjení podnětů nabídnutých učitelkou-individuální, skupinové, společné, individuální péče dle potřeby

08.00 – 09.30

Ranní kroužek, společné přivítání dne, rozhovory, zážitky dětí

Seznámení s vzdělávací nabídkou dle plánu, řízené činnosti

Pohybové hry a aktivity

Individuální nebo skupinové smyslové hry

Předškolní vzdělávání Kuliferda

Angličtina pro předškoláky

Hygiena, svačina, pitný režim

Spontánní činnosti dle přání dětí

09.30 – 11.30

Příprava na pobyt venku, pobyt venku, hygiena

11.30 – 12.00

Příprava stolování, oběd, do 12.20 odchod dětí po obědě

12.00 – 14.00

Hygiena, pohádka, skřítkova písnička, spánek, relaxace, klidové činnosti

14.00 – 16.00

Hygiena, svačina, spontánní hry, stolní hry s učitelkou, individuální péče

Rozloučení, odchod dětí domů

Charakteristika školního vzdělávacího programu

„Ať je léto nebo zima, v naší školce je nám prima“

Motto: „Všechno, co opravdu potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské školce“ (Robert Fulghum)

Náš školní vzdělávací program je vlastní, vychází z RVP PV a z námětů pro práci s předškolními dětmi z knihy M. Sloupová Rok s krtkem. Pro tvorbu vzdělávacího obsahu, vzdělávací nabídky pro Třídní vzdělávací plány čerpáme z magazínu pro učitelky, rodiče a předškolní vzdělávání Předškoláci.cz, z knih nakladatelství Portál určených pro předškolní vzdělávání např. Školka plná zábavy, Jaro, léto, podzim, zima, ve školce je pořád prima. Provázíme děti nejdůležitějším obdobím jejich života, kdy vše poznávají, učí se žít ve společnosti ostatních a přijímají normy a hodnoty naší společnosti uznávané. Předškolním vzděláváním dítěti usnadňujeme jeho další životní a vzdělávací cestu. **Náš program je založen na přirozeném střídání ročních období, tradicích, na každodenním životě, na objevování a vnímání věcí kolem nás, vede je k úctě a ochraně zdraví, k vytváření pohody, k rozvíjení komunikace a spolupráce.**

Koncepce školy

Naším hlavním záměrem je předávat a zprostředkovávat dětem základní životní zkušenosti v přirozeném prostředí skupiny vrstevníků cestou výchovy a vzdělávání založené na principu uspokojování individuálních potřeb a zájmů. **Cílem naší práce s dětmi je rozvíjet a podporovat samostatnost, zdravé sebevědomí a tvořivost dětí.**

Hlavní cíle našeho školního vzdělávacího programu

- podporovat tělesný a psychický rozvoj dítěte, jeho osobní spokojenost a pohodu, motivace dítěte k aktivnímu poznávání, rozvíjet jeho schopnost učení
- přiměřeně a přitažlivým způsobem vytvořit základní pravidla vzájemných vztahů a komunikace mezi dětmi navzájem i mezi dětmi a dospělými
- nenásilně, ale důsledně usměrňovat chování k vrstevníkům, dospělým, k přírodě, k svému okolí – prevence rizikového chování
- rozvíjet toleranci, úctu, dovednost empatie, vědomí sounáležitosti se společenským a přírodním prostředím – etická, enviromentální výchova
- naučit se respektovat odlišnosti druhých
- rozvíjet základní kulturně společenské návyky
- odmítat společensky nežádoucí chování – prevence rizik
- vést děti ke zdravým životním návykům a postojům – prevence rizik
- rozvíjet jejich intelekt, sebevědomí, sebedůvěru
- vést děti k elementárním poznatkům o přírodě, o životě na planetě Zemi
- vést děti k poznání, že mohou ovlivňovat svou životní situaci, že mohou svobodně jednat, ale zároveň, že nesou za své jednání odpovědnost

Očekávané základní výstupy

- získání přiměřené fyzické, psychické a sociální samostatnosti
- získání schopnosti sebe hodnocení, přirozené komunikace, vyjádření vlastního názoru, umět navazovat a udržovat dětská přátelství
- získat základní poznatky z přírodního, společenského, kulturního prostředí

Metody a formy práce, zásady a principy

- prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte
- formy nezávazné dětské hry na základě vlastního zájmu
- situační učení
- praktické ukázky životních souvislostí

- spontánní sociální učení založené na principu přirozené nápodoby- vhodný vzor chování a postojů, které jsou vhodné k nápodobě a přejímání
- střídání aktivit spontánních a řízených
- didakticky zacílené činnosti k spontánnímu a záměrnému učení, prováděnému zpravidla v menší skupině či individuálně
- využití pracovních listů k daným tématům
- využití hudby, klavíru (hra podle barevných not), dětských nástrojů
- zařazování různých výtvarných a pracovních technik
- zařazování pohybové aktivity – pohybové hry, pohyb s hudbou, zdravotní cviky, prvky dětské jógy, chůze a běh jako nezákladnější dopravní prostředek a pohybová aktivita
- nejdůležitějším činitelem vzdělávání jsou děti a jejich potřeby a prožitky s ohledem na dodržování pravidel soužití
- vzdělávání je pro dítě činností přirozenou, pro pedagoga cílevědomou
- hlavními prostředky výchovy a vzdělávání jsou činnosti
- jádro vzdělávání neleží v řízených činnostech, ale ve všem, co se v mateřské škole děje
- dítě si odnáší kompetence a ne splněné úkoly

činnosti a metody vedoucí k rozvoji předčtenářské gramotnosti

předškolní aspekty prvopočátečního čtení a psaní cíleně rozvíjíme především rozvojem:

- jemné motoriky
- grafomotoriky
- komunikačních schopností - řeč
- zrakového vnímání a paměti
- sluchového vnímání a paměti
- vnímání prostoru a prostorových představ
- vnímání rytmu
- činnostmi s knihami a encyklopediemi
- hrou divadelních scének, pohádek
- výrobou plošných loutek
- kreslením pohádek a příběhů
- četbou pohádek a četbou na pokračování
- čtenářskými úkoly
- návštěvou knihovny, hrami Na knihovnu
- účastí dětí na Nocí s Andersenem v rámci akce zřizovatele
- nabídkou a výstavkami knih

činnosti a metody vedoucí k rozvíjení předmatematických představ (gramotnosti):

rozvíjení předmatematických představ v rámci předškolního vzdělávání spočívá zejména ve vytváření rozmanité vzdělávací nabídky, které jsou posléze předpokladem ke zvládnutí učiva matematiky. Předmatematické představy se prolínají téměř všemi aktivitami, váží se jak na běžný život dítěte, tak na ostatní činnosti, např. jazykové, tělesné, estetické apod. Děti jsou připravovány na školní matematiku cíleně prostřednictvím hry i každodenních činností:

- rozvíjíme motoriku, manipulaci s předměty, vnímání jejich velikosti, hmotnosti, tvar, množství
- rozvíjíme rozumové předpoklady
- rozvíjíme prostorové vnímání např.: nahoře, dole, vpředu, vzadu, vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, mezi, hned za, hned před, první, poslední, předposlední
- rozvíjíme vnímání času, časové posloupnosti (co se stalo dříve, co později, s rozlišením příčiny a následku, s předvídaním následného kroku)
 - rozvíjíme řeč (porozumění slovům, jejich významu i jejich následné aktivní používání, dítě potřebuje plně rozumět a v praktickém životě používat pojmy, které vedou k porovnávání, srovnávání a posléze vytvoření představy množství, k abstraktnímu myšlení)
- rozvíjíme zrakové vnímání (uvědomění si části a celku, rozlišení detailu, poloh předmětu, obrázku)
- rozvoj sluchového vnímání a vnímání rytmu
- rozvoj schopnosti koncentrace na úkol ústce související s krátkodobou pamětí

Tyto schopnosti a dovednosti tvoří základ tzv. **předčíselných představ** na jejichž podkladě se budují číselné představy

Předčíselné představy

Předčíselné představy jsou **předpokladem porozumění matematickým pojmům, symbolům** a vztahů mezi nimi. V průběhu vývoje se v rámci základních matematických představ vytvářejí další myšlenkové postupy.

Dítě si osvojuje pravidla, podle kterých předměty porovnává, třídí, řadí. Porovnáváním si osvojuje pojmy typu : stejně, méně, více. S uvědomováním si společných charakteristik předmětů se vytváří dovednost třídít – **nejdříve podle barvy nebo vlastnosti, která je pro dítě zejména emocionálně zajímavá**, později podle velikosti a tvaru. Přibližně do věku 5-ti let je dítě schopno třídít pouze podle jedné vlastnosti (většinou té, která je pro něj nápadnější a přitažlivější). Posléze si uvědomuje další třídící kritéria a je schopno tvořit skupiny podle více pravidel.

Postupně dokáže porovnávat a řadit i vícečetné souboru, např.: seřadit podle velikosti (prvky od největšího po nejmenší a obráceně), podle odstín u barvy (od nejsvětějšího po nejtmavší), množství apod.

Číselné představy. Číselné představy zahrnují určování množství, chápání číselné řady (nejen její jmenování, ale pochopení hodnoty, množství), číselných operací.

Cíle předmatematické výchovy v MŠ.

V souladu s RVP PV sledujeme následující okruhy, které by dítě mělo zvládnout:

- vytvářet představy (o tvarech, polohách, počtu ...) na základě poslechu a dále je uchovávat, umět si je na určitý podmět vybavovat, upravovat, zpracovávat
- vyjadřovat své představy pohybem, graficky, slovem, příp. smíšenou formou
- u dějů vnímat jejich souvislost i následnost, prostor ve kterém se děje odehrávají včetně prostorových vztahů mezi objekty a jejich změnami
- rozlišovat mezi důležitým a nepodstatným, rozlišovat mezi možným a jistým (tedy i mohu a musím nebo nesmím), vyhodnocovat, co je pravda/nepravda (správně/nesprávně)
- registrovat závislosti a pravidelnosti u pozorovaného nebo popsaného, hledat společné vlastnosti
- chápat číslo (přirozené) ve všech jeho rolích (např.: počet, jméno) chápat alespoň omezeně kontexty (v nichž se může číslo vyskytovat)
- zaregistrovat vyjádření kvantity (určité i neurčité) v proudu řeči v různých jazykových podobách, umět porovnat množství i počet objektů vhodnými způsoby
- rozumět otázkám a umět odlišovat různé otázky
- odpovídat na vybrané otázky se snahou o co nejúplnější informaci
- respektovat v různých aktivitách za dané podmínky, pokyny (návod, instrukci) včetně pochopení role sloves se zápornou
- vnímat dva objekty současně rozuměn vybraným vztahům mezi nimi, chápat vztah celku a jeho částí
- zvládat výchozí metody řešení (přiřazování – všechny typy, porovnávání – všechny typy, hierarchizace, třídění – všechny podoby, metoda výběru, vylučovací metoda, vytvoření potřebného modelu...)

činnosti a metody vedoucí k rozvoji polytechnického vzdělávání, výchovy

V MŠ naplňujeme rozvoj polytechnického vzdělávání především při práci s materiály, při činnostech sebeobslužných, při práci a hrách na zahradě, při hrách na pískovišti, při péči o trávník a zahrádku, při tvoření s přírodninami, při konstruování se stavebnicemi(SEVA, Cheva, Lego, Georello, Playstix, Magnetic, Geomag),.mozaikami, hry s kladívkem. Při didaktických hrách na počítači(ovládání počítače, myši, klávesnice) s programy pro děti Záchranný kruh bezpečí. Děti seznamujeme s činnostmi a fungováním strojů při pozorování a exkurzích na vycházkách (nádraží, stavědlo, zemní práce – bagry, jeřáby, čištění vody ve vodárně) a při činnostech s knihami a encyklopediemi.

Při řízených činnostech volíme z pohledu organizačních forem především individuální, skupinové a kooperativní formy vzdělávání. Z pohledu metod se pak jedná metody názorné (předvádění a pozorování, práce s obrazem, instruktáž) a metody činnostní (napodobování, manipulování, experimentování, vytváření dovedností).

Při práci s materiály nerozvíjíme jenom jemnou motoriku a koordinaci ruky a oka, ale také myšlení a tvořivost. Rozvíjíme schopnost postupovat podle instrukcí a obrázkových plánů. Děti poznávají vlastnosti materiálů, jejich znaky, podobu a rozdíly mezi materiály. Při práci učíme děti poznávat hodnotu materiálu jakožto přírodního zdroje, používáme různé zbytky a odpadový materiál.

činnosti a metody vedoucí k rozvoji environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

Nejčastějším cílem EVVO je ekologizace provozu školy, zavedení třídění odpadu, být dobrým příkladem pro své okolí a tímto způsobem pozitivně ovlivňovat i rodiče a širší veřejnost.

Prvky ekologické výchovy se prolínají během celého dne, Rozvíjí vyjadřovací dovednosti a schopnosti ke vztahu k prostředí, utváří hygienické návyky, rozvíjí citové vztahy k přírodě a jejímu estetickému vnímání, získávají konkrétní poznatky o přírodě. Důležité je vytváření návyků na udržování čistoty, ošetřování rostlin a v úpravě okolního prostředí.

Cíle environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v MŠ :

- vytvářet u dětí kladný vztah k životnímu prostředí, přírodě a její ochraně (uplatňování kytičkového a kapičkového pravidla)
- poznávání okolí, Českého středohoří, seznamování s turistickými mapami, Stezkou skřítky Portáše
- úzce spolupracovat s rodiči ve všech činnostech školy
- spolupráce s excentrem Sever, Ekosadem Malé Žernoseky
- péče o rostliny, dřeviny na zahradě a v předzahrádce MŠ
- hrabání trávy na zahradě, posekání trávy
- třídění odpadu, sdírat starý papír, pet víčka a postupně začleňovat rodiče a širší veřejnost
- šetřit energiemi, vodou, materiály – neodhazovat odpadky
- zpracování celoročního plánu environmentální výchovy

Metody environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na naší MŠ

- přímé pozorování rostlin a zvířat ve volné přírodě
- pozorování činností na vinici, vinobraní
- poznávání stromů, rostlin, bylinek a sběr šípků a jejich následné zpracování
- tvoření koutků živé přírody – sběr různých přírodnin z lesa, zahrady, louky, vinice
- kuklení housenky, návštěvy včelaře, seznamování s jeho péčí
- klíčení semen, pozorování růstu rostlin
- poznávání okolních kopců – Českého středohoří
- práce s knihou encyklopedií – vyhledávání, četba, porovnávání

Cíle a metody vedoucí k rozvoji etické výchovy

Etická výchova ve vzdělávání dětí naší školy je všudypřítomna jako součást výchovně vzdělávacího procesu. **Hlavní cíle etické výchovy jsou:**

- přispět k pozitivnímu klimatu školy
- předcházet konfliktům
- rozvíjet prosociální citění : pomoc druhým bez nároku na odměnu, výhodu protislužbu
- učit správné komunikaci, chápat význam úctu a důstojnosti člověka, stát se empatickým
- podporovat sebedůvěru a sebedůvěru, vlastní důstojnost, sebeúctu, sebepoznání
- prezentovat etickou výchovu rodičům dětí

Ve vztahu k dětem:

- aby děti dodržovaly pravidla soužití
- aby nebyly přehnaně sebestředné, ale zdravě sebevědomé
- aby byly ohleduplné a respektovaly ostatní
- učíme se jeden od druhého
- cvičit pozitivní vztah k ostatním dětem a lidem – respekt, oceňování, taktní projevování zájmu
- umět se vcítit do ostatních
- vhodně vyjadřovat kladné i záporné city (city k zvířatům, k lidem), usměrňovat přirozenou agresivitu
- umět se projevit neagresivně, umět odmítnout manipulaci
- umět rozpoznat dobré vzory od špatných (v reálném životě, pohádkách, médiích)
- pomáhat ostatním, slabším, menším
- přijmout odlišného jedince v kolektivu
- vštěpování a uplatňování třídních pravidel soužití

Komunikace

Snažíme se o **nenásilnou komunikaci s dítětem**, která je mu příjemná a navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce.

Děti zbytečně neorganizujeme, pracujeme formou nabídky, **dáváme možnost výběru**. Volíme témata dětem blízká, užitečná a srozumitelná. Oceňujeme a podporujeme vše dobré. Převažuje pozitivní hodnocení dětí, podporujeme u dětí samostatnost a schopnost důvěřovat si. Pěstujeme „hladivé rituály“ neboli opakované vlídné a milé činnosti, kterými dětem dodáváme pocit bezpečí a jistoty.

U dětí rozvíjíme **citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, tvořivost vzájemnou pomoc a podporu**. Děti jsou vedeny nenásilně a cílevědomě k prosociálnímu chování (zjednodušeně – respektování pravidel komunikace, pozdrav, prosba, poděkování, omluva, umění se vyjádřit, ale i naslouchat, umění se ztišit, říci si o pomoc).

Prostřednictvím těchto cílů, činností, forem, metod, principů se snažíme dosáhnout rámcových cílů a vytváření základů klíčových kompetencí.

Rámcové cíle v souladu s RVP PV jsou:

1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání

Předpokladem naplňování tohoto cíle je:

- podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost a pohodu
- systematicky rozvíjet řeč dítěte a cvičit schopnosti a dovednosti, které dítěti umožňují a usnadňují proces jeho dalšího rozvoje a učení
- podporovat stále dokonalejší chápání okolního světa i dětskou radost z rozšiřujících se možností zasahovat do jeho dění
- motivovat dítě k aktivnímu poznávání, povzbuzovat jeho chuť k učení, zájem poznávat nové a objevovat neznámé, porozumět věcem a jevům kolem sebe
- rozvíjet schopnost přemýšlet a rozhodovat se, rozvíjet všechny poznávací a tvůrčí schopnosti dětí jejich fantazii, zájmy a nadání
- přispívat k elementárnímu dětskému chápání vývoje, pohybu a proměn, rozvíjet schopnost dítěte přizpůsobovat se, reagovat na změny a vyrovnávat se s nimi

2. osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

Předpokladem naplňování tohoto cíle je:

- poskytovat dítěti možnost poznávat takové hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, stejná hodnota a rovnost všech lidí, soucítění a solidarita se slabými a ohroženými, péče o druhé a ohled na jiné, hodnoty spojené se zdravím, životem a životním prostředím a důstojnými vztahy mezi lidmi
- v rozsahu dětských možností přispívat k předávání kulturního dědictví, jeho hodnot, tradic, jazyka a poznání
- rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích
- vést děti k sociální soudružnosti, připravovat je na život v multikulturní společnosti, k tomu, aby vnímaly různost kulturních komunit a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty i pro vzájemné sblížení

3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Předpokladem naplnění tohoto cíle je:

- rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb
- vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry
- vést dítě k zájmu, podílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině (učit je spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat a tolerovat druhé)
- vést dítě k poznání, že může svou životní situaci ovlivňovat, že může jednat svobodně, že však zato jak se rozhodne a co udělá, odpovídá

Základní klíčové kompetence

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. kompetence komunikativní
4. kompetence sociální a personální
5. kompetence činnostní a občanské
(podrobněji viz kapitola Vzdělávací obsah ŠVP)

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

RVP PV vychází ve své základní koncepci respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Z toho důvodu je RVP PV základním východiskem i pro přípravu vzdělávacích programů pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP).

Dítětem se SVP je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti dělí do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha 1 vyhlášky 27/2016 Sb.

Stanovené rámcové cíle i očekávané výstupy ŠVP jsou pro všechny děti společné. Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními má pedagog na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se SVP pedagog zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se SVP je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech omezeno.

Při vzdělávání dětí se SVP spolupracuje učitel úzce s rodiči a dalšími odborníky, využívá služeb ŠPZ.

Podpůrná opatření 1. stupně

Pokud na základě pedagogické diagnostiky zjistíme, že má dítě obtíže ve vzdělávání, škola zpracuje Plán pedagogické podpory (PLPP), který zahrnuje mj. popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte a podpůrná opatření prvního stupně, ve kterém bude upravena organizace a hodnocení vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce. PLPP bude vyhodnocen nejpozději po třech měsících. Podkladem pro zpracování PLPP je RVP PV, ŠVP, Metodika podpory individualizace vzdělávání .

Nebude –li poskytování podpůrných opatření prvního stupně dostačující, doporučí škola se souhlasem zákonného zástupce (ZZ) dítěte vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení (ŠPZ). Zprávu z vyšetření obdrží zákonní zástupci dítěte, škola dostane doporučení a se souhlasem ZZ sestaví na jeho základě Individuální vzdělávací plán (IVP), který obsahuje mj. podpůrná opatření druhého až pátého stupně (dle doporučení ŠPZ).

Podpůrná opatření 2. – 5. stupně

Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a ZZ dítěte. Pravidla použití podpůrných opatření školou ŠPZ stanovuje vyhláška č.27/2016 Sb.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je podkladem pro zpracování IVP doporučení ŠPZ. V IVP se vzdělávací obsah upraví tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi dětí, tak aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům je zajištěna metodická podpora ŠPZ, popř. DVPP.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto dětí škola umožní:

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání
- realizaci a naplňování všech stanovených podpůrných opatření
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení
- spolupráci se ZZ dítěte, ŠPZ, v případě potřeby s dalšími odborníky

- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- přítomnost asistenta pedagoga, dle stupně přiznaného podpůrného opatření
- při vzdělávání dítěte, které nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost
- při vzdělávání dítěte, které při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám

Pokud ZZ dítěte přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání dítěte a způsobil tak dítěti obtíže ve vzdělávání (protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže) může se škola obrátit na zástupce veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost.

Pravidla pro zpracování, hodnocení, aktualizaci PLPP a IVP

Zpracování PLPP je v kompetenci učitele. Zpracování IVP je v kompetenci ředitele školy resp. vedoucí učitelky MŠ ve spolupráci s třídními učitelkami, ZZ a asistentů pedagoga.

Cílem PLPP a IVP je zajistit pro děti v mateřské škole podmínky, které reflektují a všestranně rozvíjí jejich možnosti a dovednosti s ohledem na aktuální situaci, vývojový stupeň a aktuální zdravotní stav.

Pokud dopředu víme, že se jedná o dítě se SVP, může škola již před samotným vstupem ve spolupráci se zřizovatelem a rodiči promyslet a navrhnout potřebná opatření v nejvyšším zájmu dítěte – stavební úpravy, nákup speciálních pomůcek a hraček.

V průběhu měsíce září a říjen na základě pečlivé diagnostiky vyhodnotí děti, které potřebují podpůrná opatření a po konzultaci s ředitelem školy určí také, zda bude dítěti vypracován PLPP nebo bude ZZ doporučena návštěva ŠPZ.

Podpůrná opatření 1. stupně

Na základě výsledků pedagogické diagnostiky a konzultaci s ředitelem školy, zpracovávají učitelky PLPP.

Jedná se o taková opatření, která pomohou dítěti v rozvoji oslabených funkcí, např. s motorickou obratností, špatnou koncentrací pozornosti, s úchopem pomůcek, s rozvojem vnímání řeči, s verbální obratností, s dovedností

reprodukovat a pamatovat si instrukce i zadání práce, střídat činnosti a respektovat tempo dítěte.

V PLPP učitelka uvede charakteristiku dítěte, popis jeho oslabených funkcí, dále navrhne cíle a metody a pomůcky pro rozvoj těchto funkcí, vhodnou organizaci výuky a spolupráci se zákonnými zástupci.

Hodnocení PLPP provádí učitelky průběžně a po 3 měsících konzultují vyhodnocení s ředitelem školy, vedoucí učitelkou MŠ.

Podpůrná opatření 2.- 5. stupně

Pokud se ukáže, že podpora dítěte prostřednictvím PLPP není dostačující, požádá učitelka po konzultaci s ředitelem školy, vedoucí učitelkou, ZZ dítěte, aby navštívil ŠPZ, které může následně doporučit podpůrná opatření vyšších stupňů.

Ředitel školy určí učitele odpovědného za spolupráci se ŠPZ v souvislosti s doporučením podpůrných opatření dítěti se SVP (§11 vyhlášky 27/2016 Sb.). Na základě doporučení ŠPZ zpracovává ředitel školy resp. vedoucí učitelka MŠ IVP. IVP konzultuje se ZZ dítěte, třídní učitelkou, popř. asistentem pedagoga a ŠPZ nejpozději do 1 měsíce od obdržení zprávy ze ŠPZ.

Pokud je ve třídě asistent pedagoga, vede o dítěti Deník, ve kterém zaznamenává nejen pokroky či nezdary dítěte, ale i návrhy do IVP.

IVP průběžně hodnotí třídní učitelky, popř. ve spolupráci s asistentem pedagoga (minimálně 1x za 3 měsíce) a své závěry konzultují s ředitelem školy, vedoucí učitelkou, kteří následně rozhodnou o dalším postupu.

Se ZZ dítěte jsou realizovány individuální konzultace, dle potřeby, min. 2x za školní rok.

Nemůže-li učitelka ze závažných důvodů zabezpečit bezodkladné poskytování doporučeného podpůrného opatření, informuje ředitele školy a škola po projednání se ŠPZ a na základě informovaného souhlasu ZZ dítěte, poskytne, podobu nezbytně nutnou, jiné podpůrné opatření stejného stupně.

V případě podpůrného opatření v podobě asistenta pedagoga, je v náplni práce třídních učitelk ho metodicky vést a úzce s ním spolupracovat, jak při plánování činností pro dítě, tak jeho hodnocení.

Shledá-li učitelka po konzultaci s ředitelem školy, vedoucí učitelkou MŠ, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb dítěte, doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské

pomoci ŠPZ, tedy Pedagogické psychologické poradny (PPP) nebo Speciálního pedagogického centra (SPC). Obdobně postupuje v případě, shledá-li, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná.

Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

Škola prostřednictvím kvalitní pedagogické diagnostiky vyhledává mimořádně nadané děti a formou integrovaného vzdělávání a individualizované výuky podporuje rozvoj jejich talentu, tak aby bylo plně využito potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti.

Rozvoj a podpora schopností a nadání dítěte je zajišťována:

- předkládáním vyššího stupně složitosti nabízených možností
- využitím vhodných didaktických pomůcek, materiálů, knih
- volbou vhodných metod, forem výuky (integrace a individualizace)
- individuálním přístupem
- prací s IT technologiemi
- nabízenými specifickými činnostmi
- spolupráce se zákonnými zástupci dítěte a ŠPZ

Vzdělávání dětí mladších tří let

Pro zajištění kvalitních podmínek pro vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let jsou ve škole zajištěna opatření týkající se zajištění bezpečnostních, hygienických, prostorových i materiálních podmínek, včetně přizpůsobení organizace vzdělávání.

Věcné podmínky

Prostředí poskytuje dostatečný prostor pro volný pohyb i hru dětí a klid pro odpočinek v průběhu celého dne, jak je uvedeno v RVP PV.

Záměry:

doplnit stávající hračky a didaktické pomůcky pro věkovou kategorii 2-3 let, odstranit z dosahu drobné hračky- korálky, mozaiky apod.

Hygienické podmínky

Stávající hygienické předpisy pro vzdělávání dětí ve věku 2-3 let jsou již zohledněny (viz vyhláška č. 410/5005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů).

Záměry.

dle potřeby pro zajištění osobní hygieny dětí nakoupit nočníky (zajistit jejich adekvátní vymývání a dezinfekce.

Dle potřeby zakoupit přebalovací stůl , polici na ukládání plenek a vlhčených ubrousků, krémů, zásypů, větší odpadkový koš s nožním ovládním.

Životospráva

V oblasti životosprávy je denní režim upraven dle potřeb dětí (zejména v souvislosti s individuální potřebou aktivity, odpočinku nebo spánku jednotlivých dětí).

Personální podmínky

Je využita maximální možná výše úvazků pedagogických pracovníků i provozní pracovnice, která v případě potřeby pomáhá zajistit bezpečnost a dozor u dětí a souběžné působení pedagogů v rámci třídy mateřské školy v organizačně náročnějších částech dne.

Záměry:

personálně posílit mateřskou školu pedagogem za snížený úvazek nebo zřídit pozici chůvy.

Organizace vzdělávání

Z hlediska organizačního zajištění chodu umožňujeme dětem zejména individuálně přizpůsobený adaptační režim, dostatek času na veškeré aktivity včetně převlékání a stravování. V souladu s právními předpisy zohledňujeme počet dětí ve třídě mateřské školy.

Stravování

Při přijetí dítěte do mateřské školy po dohodě se zákonným zástupcem dítěte je stanoven způsob a rozsah stravování dítěte, a to tak, aby se dítě, je-li v době podávání jídla přítomno v mateřské škole, stravovalo vždy. To znamená, že má nárok na stravování formou přesnídávky, oběda a svačiny, a to v souvislosti s délkou dohodnutého pobytu v mateřské škole. Školní stravování se řídí stanovenými výživovými normami a rozpětím finančních limitů na nákup potravin (vyhláška č. 107/5005 Sb., o školním stravování). Děti mladší tří let jsou zařazovány do skupiny strážníků (3-6 let) uvedené v Příloze č. 1, vyhlášky o školním stravování. Množství stravy poskytované pro tyto děti je vhodné přizpůsobit podle jejich individuální potřeby

Záměry:

pořídit bryndáky.

Bezpečnostní podmínky

Se zajištěním bezpečnosti úzce souvisí již zmíněné podmínky, jejichž optimální nastavení může eliminovat případná bezpečnostní rizika. Při zvýšeném počtu dětí při specifických činnostech, například sportovních, nebo při pobytu dětí v prostředí náročném na bezpečnost určí ředitel školy, vedoucí učitelka MŠ dalšího pedagogického pracovníka, nebo jinou zletilou osobu, která je způsobilá k právním úkonům a která je v pracovněprávním vztahu k právnické osobě, která vykonává činnost mateřské školy. Je zajištěno, aby se děti mladší 3 let vzdělávaly nejvýše ve druhém podlaží (budova MŠ je přízemní). Děti ve věku od 2 do 3 let jsou skupinou osob se zvýšeným požárním rizikem.

Obsah vzdělávání

PROGRAM PRO DVOULETÉ DĚTI

- chápající a láskyplný přístup dospělých k dětem
- prostředí přizpůsobené dvouletým dětem – bezpečné, strukturované pro jasnou orientaci a vhodné k učení základních návyků – pořádku a řádu možnost zkušenosti z pokusů, omylů, chyb
- část programu společnou se staršími dětmi
- vymezené bezpečné místo pro dvouleté děti
- program hraní, vzdělávání a podpory rozvoje dvouletých dětí, výtvarné, hudební, tělesné, poznávací, polytechnické činnosti uzpůsobené dětem mladším tří let – využití námětů a činností z knihy-**metodiky Pavla Petru- Klicková Poznáváme, hýbeme se a tvoříme (činnosti pro děti od 2 do 3 let)**
- pomůcky, hračky materiál pro dvouleté děti
- podmínky pro sebeobsahu dvouletých dětí-přístup k dětským záchodům a umyvadlům, vše důležité ve výšce a velikosti pro malé děti, podpora samostatnosti a rozhodování
- možnost odpočinku

1. Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje):

- podpora přirozené snahy dítěte k pohybu
- rozvoj snahy dítěte o samostatnost při manipulaci a experimentaci s hračkami, se kterými přichází do styku, samostatnosti u jídla (uklízet po sobě, jíst lžící, pít z hrnečku, neznečišťovat svévolně stůl, nesahat rukou do jídla), při mytí (namydlit se, opláchnout si ruce, samostatně si dojít na záchod), samostatného používání kapesníku, samostatného svlékání a oblékání některých částí oděvu (kalhoty, ponožky), samostatného vyzouvání a obouvání, uklízení oblečení na vyhrazené místo.

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- činnost vedoucí ke zdokonalování chůze (chůze v tempu udávaném bicím nástrojem, při říkadle, slalom, překračování nízkých překážek), chůze po schodech nahoru bez držení, běhu (max. doba běhu 20 vteřin, běh na smluvený signál), skoků a poskoků

(přeskakování lana, skákání snožmo, skoky ve dřepu – žába, skoky z nohy na nohu, skákání na měkkou podložku (z výšky i dálky), natahování se pro různé předměty, přelézání, podlézání a lezení na žebřík, žebřiny s oporou, válení sudů, kolébka – předcházení kotoulu, chůze po kladině, výstup a sestup z překážky, podávání a házení lehkých předmětů (přehazování papírových koulí přes lano, předávání kroužků a míčků do koše umístěného nad hlavou dítěte (trénink házení horním obloukem), posílání předmětů.

- stavění složitějších a členitějších staveb z různého materiálu – hlavně z různých kostek, lega duplo- podle naznačovaného záměru i podle fantazie, seznamování se a hra s různým materiálem - písek, tráva, listí, dřívka, kamínky, modelína, papír – mačkání, trhání nalepování, velké korále- navlékání.
- zdravotní cviky : předklon a záklon hlavy, otáčení hlavy za hračkou, v lehu na zádech přitisknout bedra a ramena k zemi, jízda na kole v lehu na zádech, napodobení ptáka, střechy, kočičky, lezení po čtyřech, protahování paží, kroužení, protřepávání, pérování v kolenou)
- zařazovat jednoduché rytmické pohyby paží, nohou, tleskání, podupy, kroky a poskoky i z místa (spojení s básničkou, písničkou), taneční improvizace na dětskou hudbu, jednoduché tanečky, cval vpřed (koník), hra dětské hudební (Orffovy) nástroje, poznávání některých hudebních nástrojů, seznamování a poznávání různých zvuků, sluchové hádanky písní, zpívat jednoduché písně, rytmizace, zařazování říkadel a popěvek i do mimo hudebních činností, hrát s dětmi jednoduché pohybové i hudebně pohybové hry.

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech)

- chůze do schodů i ze schodů
- překonávání vzdálenosti skokem (již dříve skok na místě, z malé výšky)
- jízda na odrážedlu, tříkolce
- stoj na jedné noze
- navlékání korálků
- jíst lžící
- převléknout se, rozepínat knoflíky
- samostatně použít toaletu, umýt si ruce

- dítě ve třech letech zná a pojmenuje viditelné části těla, snaží se o samostatnost v sebeobsluze, samostatně se umývá v režimu dne

2. Dítě a jeho psychika

JAZYK A ŘEČ

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- rozvoj řečových schopností jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozšiřování slovní zásoby, rozvoj srozumitelného řečového projevu i ve víceslovných větách

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- nechat děti sdělovat své zážitky a přání, vést je soustavně k řečovému projevu v rozmanitých situacích, vést s dítětem individuální konverzaci, podporovat porozumění hovorové řeči, být kvalitním mluvním vzorem pro pomoc při rozšiřování slovní zásoby a používání různých slovních druhů, dbát na gramatickou správnost, zřetelnost, přiměřenost obsahu, tón a tempo vlastní řeči
- učit děti vyřídít jednoduché vzkazy
- vést děti k tomu, aby se vyjadřovaly více slovy než gesty, aby použily jednoduchých vět
- vyprávět dětem přiměřeně jednoduché příběhy a pohádky, podporovat děti ve sledování děje jednoduché scénky, učit je rozumět jednoduchému pohádce ilustrované obrázky
- nechat dítě vypravovat, co vidí kolem sebe, o svých zážitcích, pokusit se reprodukovat krátkou pohádku
- podněcovat děti k reprodukování krátkých říkanek

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- reprodukovat krátké říkanky a básničky
- sestavit větu (minimálně o třech slovech)
- vyprávět, doplnit jednoduchý příběh, který vícekrát slyšelo

POZNÁVACÍ SCHOPNOSTI A FUNKCE, PŘEDSTAVIVOST A FANTAZIE, MYŠLENKOVÉ OPERACE

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog podporuje):

- slovní označení toho, co vidí na obrázku, rozvoj paměti, představivosti, myšlení – třídění, srovnávání, stavění, udržování potřebného sledu činností a chápání jejich souvislostí v napodobivé hře
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování...)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- vytváření základů pro práci s informacemi

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- cvičení paměti při běžných činnostech i během hry
- hry na poznávání věcí, zvířat..., barev

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech).

- chápe pojmy (např. slovo pes neoznačuje jednoho konkrétního psa...)
- chápe, že obrázek vyjadřuje něco konkrétního, umí říci, co je na obrázku
- rozlišuje v množině max. 3-4 prvků (když předmět zmizí, pozná to, hledá ho)
- rozlišuje základní barvy
- dítě se snaží formulovat svou představu s čím si chce hrát nebo na co si bude hrát

SEBEPOJETÍ, CITY A VŮLE

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje):

- rozvíjet u dítěte pocit jistoty, sebevědomí, vytvářet podmínky pro rozvoj aktivity a samostatného projevu dětí
- rozvoj vlastností dítěte během hry i běžných činností
- při každé možné příležitosti poskytovat nápadné a citově přitažlivé poučení (rozvíjet poznatky a zkušenosti), utvářet počátky mravního vědomí
- rozvíjet pocit samostatnosti a snahu dosáhnout určitého cíle, vést k dokončení hry, rozvíjet vytrvalost, snahu napodobit a dokončit

činnost, předcházet pocitům strachu a vést děti k jejich překonávání, vytvářet předpoklady pro posilování soustředěnosti dítěte na určitou činnost, rozvíjet pocit uspokojení z výsledků vlastní činnosti

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- spontánní hra
- povzbuzování dětí pro zaujaté, samostatné činnosti, vedení dětí k samostatnému výběru hry

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- mluvit o sobě v první osobě
- zná své jméno, pohlaví
- dítě zná své příjmení, svou značku

3. Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagogu dítěte podporuje):

- osvojování si jednoduchých pravidel soužití dětí v kolektivu, učit děti, co ruší soulad a pořádek při společných činnostech, učit děti poprosit, poděkovat, pozdravit
- podporovat sympatie a kamarádské vztahy k druhým, učit děti udělat druhým radost, pomáhat navazovat sociální a citové kontakty s druhými dětmi, dávat dětem najevo svůj zájem, náklonnost, zúčastněnost, posilovat pocit bezpečí dítěte v kontaktu s pedagogem a ostatními dětmi
- rozvíjet u dětí pocit zodpovědnosti za druhé, ochotu pomoci, rozšiřovat a upevňovat citové vztahy dětí ke členům rodiny, podněcovat radost z opětovného setkání, vést s nimi rozhovory o jejich rodině, podporovat citový vztah k domovu a k mateřské škole, prohlubovat citové vztahy k dospělým i dětem (vyjadřovat je slovně)
- podporovat rozvoj vyšších citů- soucit, snaha pomáhat druhým
- podporovat slovní komunikaci a domlouvání se s dětmi i dospělými při hře
- rozvíjení spolupráce s druhými

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým

- vést děti k dialogu při hrách
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech)

- půjčit druhému hračku
- znalost jmen ostatních dětí ve třídě
- spolupráce s druhými při stavbách, konstruktivních činnostech

4. DÍTĚ A SPOLEČNOST

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog dítěti nabízí):

- podporovat ukázněnost při hře, vycházce, pobytu venku, prohlubovat jednoduchá pravidla soužití a chování v kolektivu, učit děti, co ruší soulad a pořádek při společném soužití
- vést děti k uplatňování poznatků při hrách i činnostech
- podporovat děti a vést je k výtvarným i hudebním činnostech

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- podněcovat děti k pozorování a objevování
- rozvoj spontánní tvořivosti
- nabízení výtvarných a hudebních činností samostatně i s dospělým
- rozvoj manuální motoriky
- navozovat radostnou náladu při přípravě svátků a oslav
- propojování emoční sféry s uměním a krásnem

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- zná některé lidské činnosti
- pozná některá povolání, např. podle výrazného oblečení (policista, lékař, hasič)
- dodržuje základní pravidla soužití a chování v MŠ
- zazpívá jednoduchou píseň a pozná ji sluchem
- tančí jednoduché tanečky podle vzoru dospělého
- zapojí se do jednoduchých hudebně pohybových her
- čmárá a začíná vybarvovat pastelkou i vodovkami

5. Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje):

- zaměřovat pozornost dětí na vše zajímavé, co se kolem děje, povzbuzovat aktivitu dětí ve vyhledávání zajímavých objektů pro pozorování, umožňování kontaktu s přírodou spojeného s aktivním pohybem a hrami, vést děti ke sledování změn v přírodě během roku, podněcovat používání přírodních materiálů při hře, učit dítě šetrně zacházet s hračkami, obrázky, knihami
- vést děti k přiměřené opatrnosti a bezpečnému chování ve všech činnostech a situacích

Vzdělávací nabídka (co pedagog nabízí):

- přirozené pozorování blízkého okolí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- pojmenovávat, co k čemu slouží, vědět, co kam patří
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání hraček, stavebnic, her a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- podněcovat děti v konkrétních situacích ke smysluplným otázkám, učit děti odpovídat na přiměřené otázky

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- dítě dokáže jmenovat každodenní činnosti a věci, předměty denní potřeby, základní druhy jídel
- orientovat se v prostoru školky i na zahradě
- zná stálé místo předmětů ve školce, které používá
- zná běžné dopravní prostředky
- má běžné povědomí o běžných přírodních jevech (slunce, mraky, déšť, vítr, sníh, led...), nápadných přírodních proměnách v rámci změn ročních období
- rozlišuje stromy, květiny – ne však druhy
- poznává běžné druhy ovoce a zeleniny
- pozná názvy zvířat
- rozlišuje základní barvy, tvary, velikosti (třídí, až později pojmenuje)

- pozná objekty na obrázku
- začíná chápat prostorové vztahy (nahore, dole, vedle, vpředu, vzadu)
- začíná chápat časové vztahy (ráno, večer, hned, potom)

Zásady práce s dětmi od dvou do tří let

- přiměřenost
- posloupnost
- názornost
- trvalost – opakování

Metody práce s dětmi od dvou do tří let

- příkladu (která staví na nápodobě)
- hodnocení a povzbuzení (samotného chování)
- cvičení (upevňování získaných poznatků a dovedností)
- vysvětlování a poučování (jako doprovodné ke konkrétním praktickým činnostem)
- praktické činnosti s předměty
- názorné (především hmatové seznamování pomocí manipulace s předměty)
- verbální (jako doplňková, nikoli hlavní)
- tvořivá hra
- didaktická hra
- situační učení

Vzdělávací oblasti dětí od dvou do tří let (Pavla Petřů-Klicková, *Poznáváme, hýbeme a tvoříme*), využití pro plánování činností dětí v MŠ-str.39 až 111.

- **poznávací (kognitivní a etická) oblast**
- **činnostní (pohybová a polytechnická) oblast**
- **tvořivá (výtvarná, hudební a komunikační) oblast**

VI. Vzdělávací obsah

Vzdělávací oblasti ŠVP

Oblasti vzdělávání jsou propojeny, vzájemně se ovlivňují a vytvářejí společně funkční celek.

Jednotlivé oblasti dle RVP PV jsou:

Dítě a jeho tělo – oblast biologická

Záměrem vzdělávání v této oblasti je podporovat fyzickou pohodu dítěte, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat jeho pohybové a manipulační dovednosti, učit je sebeobslužným dovednostem a vést dítě ke zdravým životním návykům a postojům.

Ze vzdělávací oblasti **Dítě a jeho tělo** je možno vyvodit např. tyto okruhy poznatků:

- **lidské tělo a jeho části** (hlavní smyslové a tělesné orgány a jejich funkce, včetně pohlavních), **jeho vývoj a změny** (narození, růst těla a jeho proměny)
- **zdravé životní návyky** (pohybové činnosti a sport, zdravá výživa, příprava pokrmů, potraviny)
- **ochrana osobního zdraví** (péče o čistotu a zdraví, ochrana před škodlivými látkami a vlivy, návykovými látkami a závislostmi, prevence onemocnění), **ochrana bezpečí** (varování před úrazy, nebezpečím hrozcím při hrách, v dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi, věcmi a jevy)
- **sebeobsluha** (hygiena, stolování, oblékání, úklid)
- **věci kolem nás** (předměty denní potřeby, hračky, pomůcky, sportovní náčiní a náradí, výtvarné pomůcky, hudební nástroje, pracovní pomůcky a jejich užívání)

Dítě a jeho psychika – oblast psychologická

Záměrem vzdělávání v této oblasti je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů, vůle, kreativity a sebevyjádření

Ze vzdělávací oblasti **Dítě a jeho psychika** je možno vyvodit např. tyto okruhy poznatků:

- **dorozumívání mezi lidmi** (zvuky, gesta, řeč, slova, věty, písmena, čísla, symboly), sdělování (knížky, film, divadlo) – **rozvoj předčtenářské gramotnosti**
- **předměty a jejich vlastnosti** (velikost, barva, tvar, materiály, chutě, vůně, zvuky, funkce předmětů)
- **číselné a matematické pojmy** (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství) – **rozvoj předmatematické gramotnosti**

- **prostorové pojmy a souvislosti** (v prostoru i v rovině, uspořádání předmětů) - **rozvoj předmatematické gramotnosti**
- **elementární časové pojmy a souvislosti** (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, zima, rok)
- **lidé a jejich vlastnosti** (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, dané pohlavní rozdíly)
- **každý je jiný** (přirozená různost lidí) – **podpora etické výchovy**
- **já** (individuální charakteristiky, osobnost, právo být sám sebou)

Dítě a ten druhý – oblast interpersonální

Záměrem vzdělávání v této oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci – **podpora etické výchovy**

Ze vzdělávací oblasti **Dítě a ten druhý** jde o tyto poznatky :

- **vztahy mezi lidmi** (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, cizí lidé, ochrana osobního bezpečí) – **podpora etické výchovy**
- **rodina** (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) – **podpora etické výchovy**
- **mateřská škola** (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- **pravidla vzájemného chování** (doma, v mateřské škole, na veřejnosti, pravidla soužití) – **podpora etické výchovy**

Dítě a společnost – oblast sociálně-kulturní

Záměrem v zdělávání v této oblasti je uvést dítě do společenství ostatních lidí, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění. Podílet se na vytváření společenské pohody.

Ze vzdělávací oblasti **Dítě a společnost** (svět lidí, kultury, umění, práce) je možno vyvodit např. tyto okruhy poznatků:

- **společenské role** (dítě, dospělý, rodič, učitelka, role dané pohlavím či zaměstnáním)
- **pravidla vzájemného styku** (ohleduplnost, tolerance, spolupráce)
- **mravní zásady – etická výchova**
- **práce, pracovní činnosti a role** (pracovní předměty, pomůcky. Nástroje, jednoduché pracovní úkony a činnosti, řemesla) – **rozvoj polytechnického vzdělávání**
- **kultura a umění** (kultura prostředí, ve kterém dítě žije, lidové zvyky, tradice, svět výtvarného a dramatického umění, svět hudby, svět sportu)
- **rozmanitost lidského světa** (naše vlast, jiné země, národy a kultury, multikultura)

Dítě a svět – oblast enviromentální

Záměrem vzdělávání v této oblasti je založit u dítěte povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí a vytvořit základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí. (podrobně viz RVP PV)

Ze vzdělávací oblasti **Dítě a svět** (životní prostředí, vědy, techniky) je možno vyvodit např. tyto okruhy poznatků:

- **prostředí v němž dítě žije** (domov, škola, obec, okolí domova, život a dění v obci – doprava, ulice, obchody, lékař, důležité instituce, nákupy)
- **příroda živá i neživá** (rostlina, živočichové), **přírodní jevy a děje** (podnebí, počasí, roční období, změny v přírodě)
- **látky a jejich vlastnosti** (voda a vzduch, nerosty, kovy, suroviny, přírodní materiály a jejich vlastnosti, umělé materiály) - **rozvoj polytechnického vzdělávání**
- **životní prostředí a jeho ochrana** (vliv člověka na životní prostředí, na okolní krajinu, péče o okolí a životní prostředí, ochrana přírody)
- **věda a technika** (technické přístroje se kterými se dítě setkává)- **polytechnické vzdělávání**
- **co je nebezpečné** (nebezpečné předměty, přístroje, kontakt se zvířaty, se zdraví ohrožujícími látkami, běžné přírodní a povětrnostní jevy, situace hromadně ohrožující)
- **rozmanitost přírody i světa a jeho řád** (země, hory, řeky, pohoří, světadíly, planeta Země, vesmír) – **environmentální vzdělávání**

Celoroční vzdělávací blok má název

„Ať je léto nebo zima, v naší školce je nám prima“

Nová témata našeho ŠVP jsou inspirována pohádkovou postavou Zdeňka Milera krtečka a jeho kamarádů a vychází z knihy Miroslavy Sloupové Rok s krtkem (náměty pro práci s předškolními dětmi).

Pohádkové příběhy o krtečkovi naplňují charakteristiku našeho ŠVP, jsou založeny na přirozeném střídání ročních období, tradicích, zvycích, změnách v přírodě, na objevování a vnímání věcí kolem nás.

Propojují každodenní život dítěte s pohádkami, které vedou děti k rozlišení dobra a zla, k lásce, kamarádství, moudrosti, vztahu k přírodě, k úctě a ochraně zdraví, k vytváření pohody, k rozvíjení komunikace a spolupráce.

Postava krtečka je dětem velmi blízká. Stejně jako ony se začíná orientovat ve světě, tím, že ho pozoruje, zkoumá, učí se spolupracovat s ostatními zvířátky, pomáhá jim a získává tím dobré kamarády.

Celoroční vzdělávací blok jsme postavily na pěti integrovaných blocích:

1. Krteček a naše školka
2. Prima podzim s krtečkem
3. Prima zima s krtečkem
4. Prima jaro s krtečkem
5. Prima léto s krtečkem

Integrované bloky jsou rámcové, obsahují stručnou charakteristiku vzdělávací nabídky, nastiňují cíle (co u dětí podporujeme) a výstupy (co děti zpravidla dokáží).

Dále je členíme na témata, ve kterých se prolínají všechny oblasti předškolního vzdělávání.

Většinu témat a příběhů jsme si vypůjčily již ze zmiňované z knihy Rok s krtkem a ze známých Milerových pohádek o krtečkovi.

I. Krteček a naše školka

Téma:

Krtek ve školce

- seznámení s režimem ve školce, poznávání budovy a prostředí MŠ, poznat svou značku, místo u stolečku, postýlku..., pomoc dětí s adaptací ve školce, navazování kontaktů s dospělými, kterým je svěřeno do péče, komunikování, spolupracování a respektování

Školkovská pravidla

- respektovat a dodržovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné zdůvodněné činnosti

Máme nové kamarády

- seznámení s novými kamarády, prohlubování kamarádských vztahů, hry na navazování kontaktu, společenské hry, prohlubovat sebeobsluhu (hygiena, stolování, oblékání, úklid), začlenit se do třídy a mezi své vrstevníky, poznávat a respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti

-

1. Charakteristika integrovaného bloku:

Hlavním posláním začátku školního roku je pomoci dětem s adaptací na nové prostředí, seznámení rodičů s problematikou přechodu dítěte do nového prostředí, s režimem a chodem školy.

Děti poznávají nové kamarády, využíváme především seznamovací a námětové hry a spontánní hru, při níž poznáváme vlastnosti dítěte a jeho individualitu.

Děti se seznamují s třídními pravidly.

Podporujeme vzájemnou pomoc a spolupráci dětí ve skupinách i v celém kolektivu.

Školkou je bude provázet krteček, který je seznámí s novým prostředím, zahradou, paní učitelkami, paní uklízečkou. Chceme, aby pomocí jeho příběhů bylo toto období pro děti radostné a klidné.

2. Vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- osvojovat si dovednosti k podpoře osobní pohody, pohody prostředí
- přivítat všechny děti a pomoci novým dětem orientovat se v prostředí MŠ

Dítě a jeho psychika

- vhodnou organizací a laskavým přijetím usnadnit novým dětem vstup do MŠ
- rozvíjet komunikační dovednosti a kultivovaný projev

Dítě a ten druhý

- vést děti k navazování kontaktů mezi sebou navzájem
- posilovat prosociální chování ve vztahu k druhému v dětské skupině, v rodině

Dítě a společnost

- rozvíjet schopnost žít ve společenství lidí, přizpůsobovat se, spolupracovat

Dítě a svět

- vytvářet pozitivní vztah k místu prostředí, ve kterém dítě žije

3. Doporučené činnosti:

- spontánní hra
- společná setkání a vzájemné naslouchání
- seznamování se všemi dětmi, personálem MŠ, jejich prací
- poznávání okolí MŠ
- seznamovací, námětové, pohybové, tvořivé hry uvnitř i na zahradě
- **+ vzdělávací nabídka dle denního plánu pedagoga**

4. Očekávané výstupy:

- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti a schopnosti
- uplatňovat své individuální potřeby, pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem v MŠ
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické návyky
- přirozeně navazovat dětská přátelství
- navazovat kontakty s dospělými, překonání studu, vhodné komunikování s ním a respektování

II. Prima podzim s krtečkem

Téma:

Stavíme domek s krtkem a zajícem

- seznamování se s domy a s domovy dětí, místy, kde žijí, jak bydlí, jaký mají pokojíček, jaký nábytek kam patří
- poznávání sociálního prostředí v němž dítě žije – rodina a její členové, vztahy mezi nimi, činnosti lidí doma a v zaměstnání
- prohlubování znalostí o oblečení
- procvičení časových pojmů
- seznamování s naší obcí, poznávání rozdílů mezi vesnicí a městem
- vědomí, kde bydlí, poznání cesty do MŠ a zpět

Jak se zajíc stal zahradníkem

- poznávání ovocných stromů a jejich plodů, zpracování ovoce, péče o ovocné stromy, společné tvoření z ovoce, význam ovoce pro zdraví
- seznámení se druhy zeleniny a jejich zpracování, význam zeleniny ve stravě
- seznámení se podzimními pracemi na zahradě, se zahradním náradím, hrabání zahrady

Krtek a sluníčko

- poznávání listnatých a jehličnatých stromů a jejich plodů
- tvoření z přírodnin
- poznávání lesa (Jak se stromy a keře loučily se zvířátky)
- charakteristika podzimní přírody, všímání si změn v přírodě
- sluníčko a roční období

Krtek a drak

- podzimní počasí, co je a co umí vítr
- výroba draků
- pouštění draků

Jak se krtek loučil s čápem

- poznávání lesních zvířat a ptactva přezimujících u nás
- společná péče o ptactvo, tažní stěhovaví ptáci
- zimní spáči,

1. Charakteristika integrovaného bloku:

Tímto blokem provází krtečka i kamarádi zajíček a veverka. Budeme si povídat o tom, kdo, kde bydlí, jak to u nás vypadá, co znamená rodina. Na vycházkách budeme poznávat a pozorovat všechny znaky podzimu, změny počasí, barvy podzimní přírody, tvary listů, odlety stěhovavých ptáků, ukládání zvířátek k zimnímu spánku.

Seznámíme děti s ročními obdobími, co se děje se sluncem po celý rok.

Je to období podzimních prací a sklizní v zahradách i na polích. Podzimní plody využijeme k výtvarnému tvoření i smyslovým hrám.

Seznamujeme děti se zdravým jídlom a zdravým životním stylem.

Pokračujeme v adaptačním procesu.

Učíme se básničkám a písničkám s podzimní tematikou.

Zdobíme školku výtvarnými pracemi dětí.

2. Vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvoj všech smyslů

Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- respektování pravidel
- posilování prosociálního chování a jednání

Dítě a ten druhý

- osvojovat si jednoduché poznatky o světě a životě, o přírodě a jejich proměnách
- posilování radosti z objevování

Dítě a společnost

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (
- spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Dítě a svět

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

3. Doporučené činnosti

- vycházky do přírody, pozorování, sběr přírodnin
- tvořivá práce s plody a přírodninami
- činnosti zaměřené na poznávání přírody a života v ní i s ohledem na střídání ročních dob
- využití tematicky zaměřených pohádkových příběhů k hrám, tvoření, poznávání, pohybovým aktivitám, k učení
- **+ vzdělávací nabídka dle denního plánu pedagoga**

4. Očekávané výstupy

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (rozlišovat vůně a chutě, vnímat hmatem, čichem, zrakem ovoce, zeleninu, potraviny, přírodniny...)
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- rozhodovat o svých činnostech
- spolupracovat s ostatními
- vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných i pracovních dovedností a technik
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s grafickým a výtvarným materiálem)
- orientovat se v prostoru i v rovině
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- zvládat základní hudební dovednosti- zazpívat píseň
- naučit se z paměti krátké texty
- seznámit se s listnatými a jehličnatými stromy a jejich plod
- poznat některé ptáky a zvířata v přírodě
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o pomůcky a hračky, rozdělit si úkol s jiným dítětem
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knihami
- soustředěně pozorovat, zkoumat, objevovat, všimnout si souvislostí, experimentovat
- projevovat zájem o knihy, encyklopedie

- dodržovat dohodnutá a pochopená školkovská pravidla
- pomáhat pečovat o lesní zvířata a ptáčky, chránit živé tvory
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, přírodě i věcem
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování (pozdrav, přivítání, rozloučení se, poprosit, poděkovat)
- všimnout si změn a dění v okolí
- orientovat se v nejbližším okolí

V úrovni kompetencí se v podzimním období zaměříme, zejména u dětí odcházející do základní školy:

Kompetence k učení

- aby si dítě aktivně všimlo všeho, co se kolem něj děje a chtělo porozumět věcem dějům a jevům, které kolem sebe vidí
- využívat elementárních poznatků o světě lidí, přírody i techniky, které je obklopují, orientovat se v řádu a dění v prostředí, ve kterém dítě žije
- pokud se dítěti dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů

- vnímat problémové situace jako samozřejmou součást života
- uvědomovat si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit a že řešení problémů je samozřejmá součást života a učení

Kompetence komunikativní

- komunikovat bez zábrán a ostychu v běžných situacích s dětmi i dospělými
- užívat přirozených prostředků komunikace k vyjádření myšlenek, pocitů a názorů
- domlouvat se slovy i gesty

Kompetence sociální a personální

- umět se adaptovat na prostředí a jeho běžné proměny
- samostatně rozhodovat o svých činnostech a k uvědomění si, že za sebe a své jednání nese odpovědnost
- napodobovat modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- dítě se při společných činnostech domlouvá a spolupracuje

- při setkání s cizími lidmi či neznámých situacích se chovat obezřetně, odmítat nevhodné chování i komunikaci
- bránit se projevům násilí jiného dítěte nebo dospělého, ponižování a ubližování

Kompetence činnostní a občanské

- spoluvytvářet pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumět jejich smyslu a chápat potřebu je zachovávat
- vážit si práce a úsilí druhých
- odhadovat rizika svých nápadů
- zajímat se o druhé i o to, co se kolem něho děje

III. Prima zima s krtečkem

Téma:

Jak krtek potkal čerta

- seznámení se s postavou Mikuláše a čerta, s tradicemi a zvyky
- příprava mikulášské besídky

Jak krtek slavil se svými kamarády vánoce

- poznávání vánočních tradic a zvyků
- vánoční příběh
- radostné prožívání předvánočního času
- společné tvoření, výzdoba
- výroba přáníček, ozdob, dárečků
- příprava vánoční besídky

Krtek a sněhulák

- charakteristika zimy
- zimní počasí
- experimentování s vodou, sněhem, ledem

Jak se chtěl krtek dozvědět všechno o lidech

- poznávání těla
- poznávání našich smyslů
- seznámení s prací lékaře
- seznamování dětí s významem péče o čistotu a zdraví, zdravé výživy, s ochranou před nemocemi, s péčí o zuby
- hry Na lékaře
- profese lidí – námětové hry

Krtek v zimě

- seznamování se zimními sporty na sněhu i ledě, správným oblečením v zimě, s bezpečností při sportování
- orientace v prostoru

Krtek a pohádkový svět

- poznávání různých druhů knih, ilustrací, zacházení s knihou
- poznávání pohádkových postav
- čtení a vyprávění pohádek a příběhů
- hry se slovy
- tvoření leporel, loutek
- návštěva knihovny, hry na knihovnu
- karneval

1. Charakteristika

V tomto integrovaném bloku se zaměříme na advent. Budeme se těšit na Mikuláše, seznamujeme se s tradicí a zvyky Vánoc, posloucháme a učíme se koledy, vánoční písně a básně, čteme si vánoční příběhy. Tvoříme na vánoční jarmark, ozdoby, přání, dárky.

To vše završíme vánočním nadělováním s vánočním programem.

Budeme si povídat o lidském těle, zdravé výživě. Poznáme, co dokáží naše smysly.

Budeme si hrát na různé profese a tak poznávat, jak jsme šikovní.

Děti se seznámí se znaky zimy, zimními sporty a radovánkami.

Blok děti seznámí s klasickými i jinými pohádkami. Pohádkovými postavami, prohloubí zájem dětí o knihy, čtení, navštíví knihovnu...

Pohádkové téma zakončíme oblíbeným karnevalem se zábavným programem a soutěžemi.

2. Vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- rozvoj všech pohybových dovedností
- rozvíjet užívání všech smyslů
- vytvoření reálných životních návyků

Dítě a jeho psychika

- rozvíjet schopnost vytvářet a upevňovat citové vztahy k rodině, k dětem a ke svému okolí
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Dítě a ten druhý

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navozování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

Dítě a společnost

- rozvíjet kulturně estetické dovednosti výtvarné, hudební a dramatické (vánoční tradice...)
- rozvíjet estetické a tvůrčí činnosti slovesné a literární (pohádky, příběhy, verše, dramatizace...)

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije
- přizpůsobovat se společenskému i přírodnímu prostředí a zvládat jeho změny
- pozorovat okolní přírodu

3. Doporučené činnosti

- hudební a pohybové činnosti (hra na dětské hudební nástroje, nácvik tanečků, sladit pohyb s hudbou, zpěv písní s vánoční tematikou)
- přednes, recitace, dramatizace
- poslech čtených či vyprávěných příběhů
- hry a činnosti nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii
- estetické a tvůrčí aktivity (výzdoba třídy, výroba dárků a přáníček)
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k jinému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu umět řešit vzájemný spor
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění
- mikulášská besídka spojená s nadílkou
- vánoční besídka s rodiči, zdobení stromečku pro zvířátka a ptáčky
- experimentování s vodou, sněhem a ledem
- zimní sporty a radovánky
- karneval, zábava a soutěže pro děti
- návštěva knihovny
- hra na knihovnu
- **+ vzdělávací nabídka dle denního plánu pedagoga**

4. Očekávané výstupy

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- naučit se z paměti krátké texty, zvládnout jednoduchou gramatickou úlohu
- poznat některé lidské profese
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost, strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném a cizím prostředí
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, výtvarnými pomůckami a materiály, běžnými pracovními pomůckami
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film
- zvládat pohybovat se ve skupině dětí na ledu, sběhu, zvládat přírodní překážky
- znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem
- rozlišovat co posiluje zdraví a co zdraví poškozuje
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (chránit přírodu, starat se o rostliny, třídit odpad, dbát o pořádek a čistotu)
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat a mít povědomí o tom, jak se případně chránit (vědět jak se nebezpečí vyhnout a kam se obrátit o pomoc)

V úrovni kompetencí se v zimním období zaměříme , zejména u dětí odcházející do základní školy:

Kompetence k učení

- rozvíjet dovednosti potřebné k efektivnímu učení
- učit se spontánně i vědomě
- mít elementární poznatky o přírodě
- poznávat, že se mnohému může naučit, radovat se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- umět hodnotit výsledky své práce i práce ostatních, ocenit výkon druhých

Kompetence k řešení problémů

- snažit se řešit samostatně známé a opakující se situace, náročnější s pomocí dospělého
- řešit problémy na základě bezprostřední zkušenosti, postupovat cestou pokusu a omylu
- využívat svých zkušeností pro porovnávání chování a jednání lidí v okolí
- chápat, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli

Kompetence komunikativní

- vyjadřovat se k prožitým situacím a vyjadřovat své prožitky, myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi – i výtvarnými, hudebními a dramatickými prostředky
- používat aktivně slovní zásobu k dokonalejší komunikaci
- chápat, že být komunikativní a vstřícné je výhodou
- umět využít knihu, encyklopedii

Kompetence sociální a personální

- spolupodílet se na společných akcích, domlouvat se a spolupracovat
- přijímat jasné a zdůvodněné úkoly
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla
- odhadovat své síly, učit se hodnotit své pokroky, ocenit i výkony druhých
- v běžných situacích uplatňovat základní společenské návyky a pravidla společenského styku
- dětským způsobem projevoval citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším

Kompetence činnostní a občanské

- učit se svoje hry a činnosti plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

IV. Krtek a jaro

Téma:

Jak krtek a skřivánek přivítali jaro

- poznávání charakteristických znaků jara, první jarní květiny, jarní tání, práce na zahradě – sázení, setí, pomoc při úklidu školní zahrady

Jak krtek se zajícem budily ježka

- environmentální výchova, pozorování hmyzu, vývojová stadia
- hry na zvířátka
- poznávání domácích zvířat a jejich mláďat
- prohlídka domácího hospodářství

Krtek a Velikonoce

- seznamování s velikonočními zvyky, prohlubovat znalosti o velikonočních tradicích, malování kraslic, pomoc při velikonoční výzdobě

Krtek a autíčko

- poznávání dopravních prostředků
- seznámení s některými dopravními značkami a jejich významem (jak se podle nich chovat)
- praktický nácvik bezpečného chování v dopravních i dalších situacích (požár, dopravní nehoda, úraz)
- kdo nás chrání (policisté, hasiči, záchranáři...)

Krtek a písnička

- poznávání hudebních nástrojů, hra na dětské hudební nástroje, společný zpěv, hudebně pohybové činnosti

Krtek předškolákem

- hravou formou připravuje děti k zápisu

1. Charakteristika

Tento integrovaný blok seznamuje děti s probouzející se jarní přírodou živou i neživou. Loučení se zimním obdobím, přibližuje dětem svátky jara a velikonoční tradice. Seznamuje s dopravními prostředky a značkami, se záchranným integrovaným systémem. Věnuje se hudbě a hudebním nástrojům. Upozorňuje děti na blížící se zápis do škol.

2. Vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí osobní pohody i pohody prostředí
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Dítě a jeho psychika

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- popis předmětů a jejich vlastností
- orientace v číselných a matematických pojmech, v prostorových a časových pojmech

Dítě a ten druhý

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním
- rozvoj vzájemné komunikace

Dítě a společnost

- seznamování dětí s kulturním prostředím, lidovými zvyky a tradicemi, se světem výtvarného a dramatického umění, se světem hudby
- seznamování se společenskými i pracovními rolemi

Dítě a svět

- vytvoření povědomí o sounáležitosti s prostředím, kde dítě žije a jeho ochraně, s živou i neživou přírodou
- znát, co je nebezpečné x zdravé...

3. Doporučené činnosti

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry...)
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, relaxační ...)
- řečové hry
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv, hudebně pohybové činnosti, hra na hudební nástroje
- koncerty místní ZUŠ
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové...)
- hry s materiály (poznávání, popis, třídění, přiřazování, porovnávání, experimentování...)
- hry a činnosti se slovy, písmeny, čísly
- návštěva 1. třídy
- poznávání svého napsaného jména, popř. jeho psaní
- hry a činnosti na poznávání a pojmenování všeho, čím je obklopeno
- bezpečné zacházení s předměty, hračkami, pomůckami, nástroji a náradím
- využívání zkušeností k učení
- hry s pohádkami, příběhy
- exkurse, besedy – hasiči, policie, zdravotníci, výpravčí...)
- **+ vzdělávací nabídka dle denního plánu pedagoga**

V. Krtek a léto

Téma:

Krtek přeje mamince

- prohlubování citové vazby na maminku a rodinu
- seznámení se funkcí rodiny, pochopení vztahů mezi členy, pojmem domov
- výroba přáníček a dárků

Krtek na návštěvě v ZOO

- poznávání exotických zvířat a přiblížení jejich života v přírodě a v ZOO
- výlet do ZOO
-

Jak krtek pomáhal dešťové kapce najít kamarády

- seznámení s významem vody pro člověka, pro zvířata a rostliny, Zemi
- pokusy a experimentování s vodou
- poznávání vodních živočichů, ptactva a zvířat u vody
- poznávání koloběhu vody
- hledání řek a moří v mapách
- výlet k řece, rybníku
- návštěva vodárny
- proč musíme vodou šetřit

Krtek cestovatelem

- poznávání rozmanitého života na Zemi, co je blízko a co daleko
- světadíly, státy a národy
- vesmír

Svátek dětí s krtkem

- radostné prožívání příprav oslavy MDD, Školní akademie
- navazování citových vazeb ke kamarádům
- multikultura – chápat rovnost všech lidí i dětí
- společná oslava s rodiči

Krtek jede na prázdniny

- charakteristika letního období
- poznávání květin a rostlin v přírodě, létajícího i lezoucího hmyzu

- upozornění na nebezpečí při letních činnostech
- dětská přání, co by chtěly o prázdninách prožít
- loučení s kamarády- předškoláky

Prázdninový plán

- hry a činnosti na přání dětí
- využití zahrady k pobytu venku
- vycházky do přírody
- pohybové hry

1. Charakteristika

V tomto bloku se zaměříme na pohybovou a tělesnou zdatnost dítěte i duševní pohodu. Budeme si povídat o maminkách, rodině, vyrábět pro ně přáníčka k jejich svátku.

Seznámíme se s naší planetou, cizími státy a národy, o celosvětovém úsilí chránit tuto planetu a životní prostředí – děti mohou šetřit vodou, třídít odpad, nezahazovat odpadky na zem...

Poznáme exotická zvířata a život vody.

Budeme si všimnout změn v počasí a přírodě, které přináší léto.

Poučíme děti o nebezpečí, které děti může v létě a u vody potkat.

Zasoutěžíme si na Sportovním a Dětském dni, budeme grilovat a bavit se.

Školní rok vyvrcholí výletem a loučením s předškoláky na školní akademii.

2. Vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování v oblasti hrubé a jemné motoriky, ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj psychické i fyzické zdatnosti

Dítě a jeho psychika

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným

Dítě a ten druhý

- rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- poznat rozmanitost našeho světa - naše obec, vlasti, jiné země, národy...

Dítě a svět

- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

3. Doporučené činnosti

- konstruktivní a grafické činnosti
- zdolávání různých překážek, běh na krátkou vzdálenost, chůze v přírodním terénu, chůze na delší vzdálenosti
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí
- činnosti zaměřené na poznávání písmen, číslic, piktogramů, značek, symbolů
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy kulturních akcí)
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- přípravy a realizace společných zábav a slavností, sportovních akcí
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, řeka..)
- návštěva ZOO
- činnosti s encyklopediemi
- pěstitelské činnosti, pracovní činnosti na zahradě

4. Očekávané výstupy

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, pohybových, výtvarných) i ve slovních výpovědích k nim
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu a bezpečí druhých
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku

- zaměřovat se na to, co je s poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, nacházet společné znaky, podobu, rozdíl)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak svět lidí (má elementární povědomost o existenci různých národů a kultur, různých jazycích, planetě a vesmíru)
- mít povědomí o některých způsobech osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb a přizpůsobit jej podle pokynu
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost a její dokončení
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě, neničit úmyslně věci
- bránit se projevům jiného dítěte, ubližování, ponižování...
- zacházet šetrně s vlastními i cizími věcmi i pomůckami, hračkami, knihami...
- vnímat umělecké a kulturní podněty
- pozorně poslouchat umělecká představení a hodnotit svoje zážitky, říci, co bylo zajímavé
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí
- zvládat sebeobsluhu a hygienu
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i dětem, bez předsudků, s úctou, vážit si jejich práce a úsilí

V úrovni kompetencí se pro toto období zaměříme, zejména u dětí odcházející do základní školy:

Kompetence k učení

- učit se spontánně, ale i vědomě
- zapamatovat si záměrně
- zadanou práci dokončit
- mít elementární poznatky o světě lidí, přírody, kultury, techniky, který dítě obklopuje
- získanou zkušenost uplatňovat v praktických situacích
- orientovat se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- užívat jednoduché znaky, pojmy a symboly
- postupovat podle instrukcí, pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

Kompetence k řešení problémů

- řešit podobnou situaci na základě vlastní zkušenosti
- rozlišovat, která řešení vedou k cíli a která ne

- chápat, že vyhýbat se problémům nevede k cíli
- zpřesňovat si početní představy, vnímat elementární matematické souvislosti
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívat logiky
- všimnout si dění i problémů v bezprostředním okolí
- hledat různé možnosti a varianty řešení problémů, úkolů

Kompetence komunikativní

- ovládat svou řeč, hovořit ve vhodně formulovaných větách
- ovládat dovednosti předcházející čtení a psaní
- vědět, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit, mít vytvořeny předpoklady k učení se cizímu jazyku
- rozlišovat některé symboly, rozumět jejich významu a funkci
- umět správně formulovat své požadavky
- umět samostatně vyjadřovat své myšlenky, sdělení
- rozumět slyšenému a správně reagovat na podnět

Kompetence sociální a personální

- umět se prosadit ve skupině, s užitím základních společenských návyků a pravidel společenského styku
- respektovat druhé a uzavírat kompromisy
- chovat se obezřetně při setkání s cizími lidmi, umět odmítnout nevhodné chování i komunikaci, dbát na svou bezpečnost
- být schopné chápat, že lidé jsou různí a umět být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- umět se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Kompetence činnostní a občanské

- porozumět smyslu pravidel společenského chování a jednání a dodržovat je
- uvědomovat si, že svým jednáním a chováním ovlivňujeme prostředí, ve kterém žijeme
- vědět, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomovat si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- mít základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu a snažit se podle toho chovat
- mít smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupovat odpovědně

Jak dále pracujeme s integrovanými bloky a tématy

Integrované bloky jsou zpracovány na roční období, témata nejsou časově ohraničena.

Některá témata potřebují více času na zpracování a prožití, jiné méně.

Na základě záznamu o závěrečné evaluaci tematického bloku - vyvozujeme závěry – co se nepodařilo, co ještě zkvalitnit, na co se zaměříme.

Z těchto závěrů plánujeme také individuální práci s jednotlivými dětmi.

Reagujeme na nahodilé situace a potřeby dětí.

Společně s dětmi, v komunitním kroužku, v plnění pracovních listů, didaktických úkolů, výsledků dětských prací, konstruování, při pozorování dětské hry a chování dětí zjišťujeme, co se děti naučily, co se jim líbilo, co nezvládají, co se nepovedlo a proč...

- při vzdělávání dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky využívání odborných materiálů k tomuto určených (časopis KuliFerda, pracovní listy pedagogického nakladatelství RAABE)
- za výchovně vzdělávací činnost odpovídá učitelka

VII. Evaluační systém

Jde o průběžné vyhodnocování vzdělávacích činností, situací a podmínek v mateřské škole, které nám poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě vlastní práce. Jde o systematický proces, jehož výsledky jsou využívány ke zlepšování vzdělávacího procesu a podmínek, za kterých se tento proces uskutečňuje.

Sledujeme:

- naplňování cílů školního programu
- způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání
- průběh vzdělávání
- kvalitu podmínek vzdělávání
- personální zajištění
- kvalitu vlastní práce - autoevaluace
- výsledky vzdělávání jednotlivce i celé skupiny
- spoluúčast rodičů
- spolupráce s partnery (škola, obec, SPC, poradny, ČŠI)

Kriteria **autoevaluace** jsou obsažena v kapitolách RVP PV.

V rámci autoevaluace sledujeme:

- dodržování organizačního, provozního, školního řádu, směrnic
- dodržování pracovní doby, zda pedagogická činnost odpovídá poslání školy
- naplňování dílčích a konkretizovaných cílů vzdělávání
- zajišťování pravidelného rytmu a řádu
- zajišťování dostatečně dlouhého pobytu dětí venku
- zajišťování dostatku pohybu dětí na zahradě i v MŠ
- zajišťování řádné bezpečnosti dětí, vedení dětí ke zdravému život. stylu
- respektování individuálních potřeb dětí
- umožňování postupnou adaptaci nově příchozím dětem
- zajišťování pro všechny děti stejného postavení
- pěstování ve vztazích mezi s sebou a dětmi vzájemné důvěry, tolerance ohleduplnosti, zdvořilosti, pomoci
- umístění hraček, aby je děti dobře viděly, mohly si je samy brát a uklízet
- splňování bezpečnostních hygienických norem venkovních a vnitřních prostor
- dostatečné množství tekutin v průběhu dne
- aby poměr spontánních a řízených činností v denním programu byl vyvážený
- spolupráci s rodiči, jejich informování o prospívání dítěte
- dostatečnost evaluační činnosti
- soustavnost vzdělávání
- ochranu soukromí rodiny a dětí a zachování mlčenlivosti

Pravidla evaulace:

Předmět evaulace:

Práce a činnosti, které s dětmi provádíme, reakce a chování dětí i celé skupiny, individuální rozvoj, relativní posun dítěte i celé skupiny, vývoj kvality pedagogické práce učitelek, věcné podmínky, životospráva, psychosociální podmínky, organizaci řízení MŠ, personální a pedagogické zajištění, spoluúčast rodičů.

Sledujeme soulad třídního programu se školním programem a RVP PV.

Formy a metody (způsob provedení):

Rozhovor, diskuze, pozorování, hospitace, rozbor, dokumentace školy, analýza dětských prací, kontrolní činnost ředitele školy a jím pověřené vedoucí učitelky, pedagogické rady, autoevaluace

Zdroje informací:

Děti a jejich spontánní reakce, postoje, gesta, verbální i neverbální projevy, postoje rodičů, partneři školy, zřizovatel ZŠ, veřejnost, hodnotící zprávy ČŠI

Vnitřní evaluace, časový plán

Autoevaluace - denně, 2x ročně písemně do autoevaluačního záznamu, obě učitelky

Vzájemná hospitační činnost - průběžně, min. 2x za pololetí, obě učitelky

Hodnocení VVP na radách a průběžně, obě učitelky

Hodnocení konkrétní činnosti, her jednotlivce, či skupiny provádí učitelka s dětmi – po dokončení, dle potřeby

Hodnocení jednotlivých tematických celků – po dokončení – písemně do Záznamu o závěrečné evaluaci tematického bloku-podtématu +x týdně, obě učitelky

Hodnocení ŠVP – cílů, podmínek...-1x ročně – písemně do Záznamu o evaluaci školního vzdělávacího plánu, obě učitelky

Hodnocení práce pedagogů - ředitelem školy

Hodnocení individuálních výsledků dětí - průběžně, dle potřeby – ústně – předávání informací o dětech mezi učitelkami. Písemně v září, lednu a červnu do záznamových archů – Záznamy o dětech, obě učitelky

Vnější evaluace

Individuální rozhovory s rodiči

Schůzky rodičů

Schůzky se starostkou obce

Schůzky s vedením školy

Inspekce

denně, dle potřeby

úvodní v září, dílny

dle potřeb

dle potřeb

Minimální preventivní program, prevence předcházení rizikům

- v práci s dětmi se často dotýkáme Minimálního preventivního programu –škodlivost kouření, alkoholu, drog, nebezpečných rostlin, hygieny, výživy, pohybu, vztahu k ostatním. U dětí upevníme návyky a dovednosti zdravého životního stylu- preventivní program se plní průběžně za pomoci různých metod a forem i prostředků – využíváme především situačního a prožitkového učení, vycházíme ze zkušeností, zážitků a prožitků dětí s využitím rozhovorů, diskuze, prožitkového učení, pohybových, námětových i sociálních her, omalovánek, literatury, divadelních představení.
- využití publikace **Aby se nic nestalo** (četba, práce s příběhem, pracovní listy, hry).
- v rámci prevence před projevy diskriminace, nepřátelství a násilí provádíme šetření a pozorování vztahů mezi dětmi s cílem řešit případné deformující vztahy mezi dětmi již v jejich počátcích, a to ve spolupráci se zákonnými zástupci případně za pomoci školských poradenských zařízení. Prvkem prevence v této oblasti je i vytvoření příznivého sociálního klimatu mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a pedagogickými pracovníky a mezi pedagogickými pracovníky a zákonnými zástupci dětí.
- při všech činnostech dbáme na bezpečnost dětí
- řídíme se interním předpisem

Bezpečnostní opatření při pobytu dětí v mateřské škole a Poučení dětí o bezpečném chování v mateřské škole

- tato poučení jsou dětem vštěpována, průběžně opakována a zaznamenávána v Přehledu výchovné práce

Doplňující program

Aby se nic nestalo

„Předcházet úrazům znamená dobře je znát“

Pro prevenci rizikového chování a předcházení úrazům pracujeme s dětmi s publikací pro učitelky mateřských škol vydanou Státním zdravotním ústavem autorky Mgr. Kristiny Pokorné, DiS.

Obsahuje 13 příběhů – témat, které věnují pozornost různým prostředím, kde se děti pohybují, s ohledem na hrozící rizika a nebezpečí úrazu.

Zároveň jsou témata řazena podle ročních období, abychom měli možnost upozornit děti na možná nebezpečí, která jsou v příslušných obdobích aktuální.

S dětmi se nad situacemi, po přečtení, zamýšlíme, klademe jim otázky...

Publikace obsahuje pracovní listy s metodikou a hry k tématům.

Z programu můžeme vyvodit tyto výchovné cíle:

1. zdraví – pochopit pojem zdraví jako naprostou pohodu duševní, tělesnou a sociální
2. hygiena – pochopit, že kvůli předcházení nákazám je důležité dodržovat základy osobní hygieny, dodržovat hygienické návyky
3. výživa – seznámit se s typy potravin, které jsou zdravé i nezdravé
4. pohyb – pochopit tělesnou zdatnost jako faktor, který podporuje zdraví a uvědomit si, jak tělesnou zdatnost získáváme
5. vztahy k ostatním – uvědomit si podstatu přátelství, kamarádství a jeho význam pro lidský život
6. alkohol – zjistit základní znalosti dětí o alkoholu, respektive jaké mají zkušenosti s používáním alkoholických nápojů ve svém okolí, prohloubit znalosti o působení alkoholu těsně po požití a v následujících hodinách
7. drogy 1. část: léky – pochopit, že existují různé rostliny, ve kterých mohou být škodlivé látky, uvědomit si, jak důležité je brát většinu léků pouze na doporučení lékaře
8. kouření – dozvědět se o škodlivých důsledcích kouření na lidský organismus
9. nebezpečí od cizích lidí – nemluvit s neznámými lidmi, nikam s nimi nechodit
10. nebezpečí odhozených stříkaček a jehel – upozornit děti na nebezpečí plynoucí z manipulace s použitými jehlami a stříkačkami – možnost nákazy závažnými chorobami; cílem je získat jistotu, že při nálezu těchto předmětů se děti budou chovat bezpečně
11. drogy 2. část: seznámit se s účinky a následky požití neznámé drogy